Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 959 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՐՏ 1887 — 28 (Դ. Տ.) ՄԱՐՏ 1887 — 2 ՐԻՃԷՊ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՈՒԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	տարեկան	գահեկան արծաթ	160
» »	եօթնամեայ	» »	80
» »	եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց »	տարեկան		
թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց »	տարեկան		
թղթատարով	վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրուած լրագրոց մնացեալ ծախքը ցնծրկութեան վրայ է։ Խմբագրութեան գրուած դասակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 ՄԱՐՏ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ 1882—1887

Թ-յրմէ կը հրատարակէ Գահիրէէ ընդարձակ թղթակցութիւն մը, որ կը պատմէ չորս տարիէ հետէ Անգլիացւոց Եգիպտոսի մէջ մնացած բարեկարգական տնօրինութիւնները։ Քանի որ Եգիպտական խնդիրն օրուան խնդիր է միշտ, օգտակար կը համարինք այս կարեւոր աշխատութեան գլխաւոր մասերը ներկայացնել մեր ընթերցողաց։

Բարեկարգութիւն Յեգիպտոս

«. . . Նախ քննենք թէ Անգլիա ինչ բրաւ բարեկարգութիւն հաստատելու համար Յեգիպտոս։

«1882 ին Եգիպտական բանակն ապստամբ էր, Խեդիվն անզօր, և երկիրն անիշխան։ Բայց կարճ և վճռական պատերազմ մը շուտով վերջ տուաւ ապստամբութեան։ Նշանակելի է թէ ապստամբութիւնն երբեք յեղափոխութիւն մը չեղաւ։ Ժողովուրդն երբեք սրտով չյարեցաւ զինուորներուն։ Երկրագործք հունձքերն ամբարել կը ըզբաղէին արտերու մէջ ուր կը լսուէր Դէլլ-էլ-Քէպիրի թնդանօթաց որոտումն, և գիւղացի ժողովուրդն համօրէն բաժնուեցաւ Արապիէ, երբ տեսաւ թէ որա նպատակն էր ի դէն կոչել համան ժողովուրդն։ Հետեւապէս, երբ պատերազմը վերջացաւ, շատ դժուար չէր բարեկարգութիւն վերահաստատել։ Բայց ըուծեալ բանակ մը անհանդարտ տարր մէջ միշտ, և պահ մը գործողութիւնք և չարագործութիւնք տեղի ունեցան Եգիպտոսի մեծ քաղաքներէն հեռի, և ի Վերին Եգիպտոս։ Զատարանցութեան սիրահար մարդիկ պատուեցին զայս անկարգութիւն «աւազակութիւն» անուամբ. բայց գողերն երբեք դաս մը չկրնային, և գողութեան դէպքերն ուշադրութիւն գրաւեցին այն պատճառաւ միայն որ Եգիպտացիք մանր գողութիւններէ անդին չեն անցներ երբեք իրենց սովորական չարագործութեանց մէջ։ Եգիպտացիք աչխարհի վրայ դիւրագոյնս կառավարուող ժողովուրդն են։ Լաւ ոստիկանութիւն մը կազմուեցաւ, յատուկ յանձնախմբեր անյապաղ դատեցին և պատժեցին յանցաւորներն, անմիակ հոդեր տրուեցան զինուորաց որպէս զի երկրագործութեամբ պարապին, և գողերը շուտով անհետացան։ Եգիպտական ոստիկանութեան սպայերէն մին, որ անգլօ-հնդիկ բանակին կը վերաբերի, կըսէր թէ անցեալ օր թէ աւելի դիւրաւ կրնայ բարեկարգութիւն պահել բովանդակ Եգիպտոսի մէջ քան Պենկալի միայն մէկ գաւառին մէջ։ Ի Եգիպտոս կան այժմ իբր 6,000 ոստիկանք, և լեռվին կը բաւեն գործին։

Սուդան և Եգիպտոս

«Եգիպտական բանակի խնդիրը բընական աբար տարբեր է։ Ցոյժ փոքր բանակ մը բաւ է, եթէ ներքին չփոթութեանց դէմ իբրև ապահովութիւն պիտի ծառայէ։ Եւ Եգիպտոս պէտք չունի բանակ մը պահելու՝ ազգաց կամ պետութեանց մէջ իւր դիրքը պահպանելու համար։ Այդ դիրքը կամ պիտի պահպանուի քաղաքական պարագայից զօրութեամբ, և կամ չպիտի պահպանուի՝ ոմանք բանակ ևս կազմէ Եգիպտոս։ Զինուորական ոյժի մը իրական պէտք ունի Եգիպտոս՝ ի Նախատեսութիւն միայն Հարաւէն եկող յարձակման մը։ Ժամանակ առ ժամանակ ապստամբութիւնք կրնան ծագիլ, որք եթէ զանց առնուին, Սուդանցւոց Յեգիպտոս արշաւելուն պատճառ կրնան լինել։ Սուդան տուած էր մինչև Մէհէմէտ Ալի փաշայի բանակին լաւագոյն տարին, և Սուդանցւոց հաւատումն է թէ վերջին պատերազմաց մէջ յաղթութիւնն իրենց ըով մնաց։ Անգլիացիք չկրցան Նեղոսի ճամբով խարդաւանիլ, և Սուաքինի ճամբով յառաջանալ սահմանուած անգլ. զօրքեր Սուաքինի մէջ անշարժ մնացին պաշարուածի պէս։ Քանի որ ժամանակ անցնի, Սուդանի և Եգիպտոսի միջեւ նախկին վաճառականութիւնը վերահաստատելու փափաքը վերստին յառաջ պիտի բերէ խաղաղ յարաբերութիւններ։ Բայց առ այժմ անհրաժեշտ է մեծ ոյժով մը պաշտպանել Եգիպտոսի Սուդանեան սահմաններն, և Եգիպտական բանակն, իւր այժմեան 10,000 զօրաց դեղչեալ թիւով և իւր պարտութեանց պատճառած բարոյական նուաստութեամբ, մինակ չպիտի բաւէ այս պաշտպանութեան գործին։ Այսու ամենայնիւ, անգլ. զօրաց ամենքն ալ մէկ երկու ամսէն Գահիրէ և Ալէքսանդրիա պիտի բաշուին, և սահմանաց պաշտպանութեան բովանդակ պատասխանատուութիւնը պիտի թողուի Եգիպտական բանակին վրայ։ Բայց այս բնիկ բանակ մասամբ անգլիացի սպայից հրամայարութեան ներքեւ պիտի գտնուի, և փորձառութիւնը ցուցած է թէ, Եգիպտացիք, որք կը նետուին իրենց հրացաններն ու կը փախչին երբ գէշ կրթուած են և ապիկար սպայից հրամայարութեան ներքեւ կը դտնուին, ընդհակառակն լաւ կը պատերազմին երբ բարւոք վարժութիւն ստացած են և ունին անվեհեր սպաներ։ Իրաւիկ անձինք կը պնդեն թէ Սուդանցիք հանդարտ պիտի կենան ցորչափ մօտ են անգլիական սուրիները։ Ցարակոյս չկայ նաև թէ Սուդանցի թշնամի ցեղեր կորուսած են իրենց առջի միաբանութիւնը Մէհէտիի մահէն ի վեր, մինչ այժմ Սուդանցւոց մէջ զօրեղ շարժում մը կայ Եգիպտոսի հետ առեւտրական հաղորդակցութիւնները վերսկսելու։

Եգիպտական բանակ.—Զինուորագրութիւն.

«Այսպէս, անգլ. վարչութեան օրով, հանդարտութիւն վերահաստատուած է Սուդանի սահմանաց վրայ, և կատարեալ ապահովութիւն՝ երկրին մէջ, մինչ եգիպտական բանակն իրը մէկ երրորդն է նախորդ Խեդիվ Իսմայիլ փաշայի բանակին, և մէկ հինգերորդն է Մէհէմէտ Ալի փաշայի բանակին։ Այս մեծ բարենորոգմամբ բնիկ ժողովրդեան չունչ առնուն անհաշուելի բարիք մ'եղած է։ Բռնի զինուորագրութիւնն, ինքնին ահաւոր չարիք, առաւել եւս ահաւորի դարձաւ՝ եգիպտական բանակը վարող հրամատարաց անարդարութեամբ։ Հարուստը կաշառք տալով ազատ կը մնային զինուորական ծառայութենէ, և միայն աղքատներ կը պարտաւորուէին ի զինուորութիւն։ Սովորական էր տեսնել քաղառողջ եգիպտացիներ որք իրենց մէկ մասը կը կորուցին կամ մէկ աչքը կը հանէին՝ զինուորական ծառայութենէ խոյս տալու համար։ Եգիպտացին բան մը իւր գիւղէն աւելի չի սիրեր, և բան մը զինուորական ծառայութենէն աւելի չատեր։ Զինուորական կենաց այս տգեղութենէ այժմ օգուտ կը հանուի Եգիպտոսի Դանձուն։ Զինուորական ծառայութենէ ազատութեան դին որոշուած է 100 անգլ. ոսկւոյ բարձր գումարն, և հարիւրաւոր Եգիպտացիներ կը վճարեն այս 100 ոսկին, թէպէտ ըստ երեւոյթին 100 զրշի կարողութիւն ունենալ չեն կարծուիր։

Անգլ. Գրաման Բանակ.— Նեբէն Բարենորոգումն.

«Գալով մեր գրաման բանակին, Եգիպտոսի մէջ բարեկարգութիւն պահպանելով հանդերձ ո՛րչափ քիչ զօրք ունենալ կարելի էր՝ անգլ. կառավարութիւնը նո՛ր նոր նուազեցուց անգլ. զօրաց թիւը։ Զինուոր մը աւելի չունինք։ Եգիպտոսի մէջ 5,000 զօրք միայն ունինք այժմ։ Այս չպիտի բաւէ, եթէ ամեն ոք չդիտնար թէ առաջին հրամանին վրայ Հնդկաստանէն և Մալթայէն օգնութիւն շուտով կրնայ հասնիլ։ Մեր բանակին Եգիպտոսի մէջ մնալուն պէտք կայ երկու պատճառներով։ Սուդանի հանդարտութիւնը չպիտի ապահովուէր եթէ խռովայոյզ ցեղեր չդիտնային թէ անգլ. զօրաց հետ գործ պիտի ունենան։ Նաեւ, գրաման բանակն անհրաժեշտ է ի յաջողութիւն գործուած գործին, զոր անգլ. ներկայացուցիչ Սըր Իվիլին Պէյրինկ ունի կատարել։ Եգիպտոսի անձնիւր վարչութիւն մաքրուելու և զտուելու վրայ է։ Մէն մի պաշտօնարանի մէջ բարեկարգութիւն կը մտծուի՝ առանց վիրաւորիչ միջամտութիւն մ'ընելու բնիկ գրութեան, եւ առանց աղմուկի։ Ի սկզբան Սըր Իվիլին կը միջամտէր յաճախակի դիտողութեամբ։ Դործն այժմ աւելի հեշտիւ կ'ընթանայ, և անգլիացի ընդհանուր-հիւպատոսը կը շատանայ մօտէն դիտելով կառավարութեան այլ և այլ պաշտօնարաններու ընթացքն։ Հիմա բոլոր գործը կը կատարէ Նուպար փաշա։ Թէպէտ Սըր Իվիլին կը շատանայ դիտելով, բայց իւր ներկայութիւն զգալի է իրրեւ թարքուն ոյժ մը, և կաշառակերութեան հետզհետէ նուազմամբ, Եգիպտական վարչութիւնն ուս բան զուս կը բարեկարգուի։ Զի անգլիացի խորհրդատուն կեցած է հոն, թատերաբեմին ետեւն, իւր 5000 կարմիր լաթերով։ Անգլ. բանակին ներկայութեան այս երկրորդ պատճառը մնայուն բնութիւն մ'ունի, և լաւ է որ Եգիպտոս և Եւրոպա ճանչեն զայս։ Առանց այս ոյժի, Անգլիա չի կրնար կատարել յեգիպտոս ստանձնած պաշտօնը։

Բարեկարգութիւն.— Եկեմատ.

«Անոնք որ կը կարծեն թէ կառավարութիւն մը կրնայ բարենորոգուիլ նոյն դիւրութեամբ որով երկաթուղի մը կը չինուի կամ ջրանց մը կը պեղուի՝ պիտի ըսեն թէ Եգիպտոսի վարչութիւնը բարենորոգելու գործին մէջ խիստ քիչ յառաջդիմութիւն ըրած ենք։ Բայց գործարութիւններն աչքի առջեւ բերելով, եղածն ալ բաւական բան մը կրնայ համարուիլ։ Սուդանի պատերազմն, հնտախտն, առեւտրոց դադարումն և գնոց անկումը նպաստեցին կասեցնելու յառաջդիմութիւնն։ Հազիւ երկու տարիէ հետէ իրապէս կաշխատինք վարչային բարւոքման։ Նախ, Եգիպտոսի հարիւր միլիոնաւոր պարտքը դրուեցաւ այնչափ գոհացուցիչ վիճակի մէջ որչափ կարելի էր որ գրուէր այնպիսի ահագնի բեռ մը։ 3 0|0 երաշխաւորեալ տոկոսով կնքեալ միջազգային փոխառութեամբ վճարեցան Ալէքսանդրիացւոց պահանջած տուգանքներն իրենց տանց հրկիզմանն համար, ինչպէս նաև պատերազմի բոլոր ծախքերն։ Երերուն պարտք չմնաց, և Եգիպտական ելեւմուտք նոր նչչափ բարեկարգուած են այժմ որչափ կարելի էր առանց երմտական կարգի պետական հարուած մ'ի գործ դնելու։ Անգլիական երաշխաւորութեամբ մը կարելի պիտի լինէր 3 առ 100 տոկոսով միացնել և Բոնսոլիտէի վերածել Եգիպտական բոլոր պարտքերն, և հաստատուն Թուրքիա, երմտական անկութեան պատճառաւ, յօժարէր իւր Եգիպտական հարկին դրամագլուխն առնուլ, ինչպէս Իսմայիլ փաշա Անգլիոյ վաճառեց Սուէզի Ջրանցքն ունեցած բաժինները։ Քանի որ ի գործ չեն դրուած այսպիսի դիւրացուցական միջոցներ, որք կը պահանջեն թեւարկութիւն իբրեւ լրացուցիչ տնօրինութիւն, Եգիպտոսի երմտական գործերն այժմ հնար եղածին չափ բարեկարգուած կրնան համարուիլ։

Ժողովրդ. — Ցոյժ. — Աբժեբեպ.

«Բայց չափազանց լաւատես պէտք չէ լինինք։ Իրաւիկ անձինք կը պնդեն թէ Եգիպտոս պէտք ունի ինչ ինչ բարւոքմանց օրք դրամ կը պահանջին, և դրամը կամ ժողովրդեան գրպանէն պէտք է եղնէ, կամ արժէտերց։ Արդ, անհնար է Ֆէլլահներուն վճարած տուրքն աւելցնել։ 1887 ի Եգիպտական Երմտացոյցն հրատարակեցաւ այս օրերս, և կը ցուցնէ 9,700,000 անգլ. ոսկւոյ կառավարական հասոյթ, ըստ երկրագործական երկրի մը մէջ, և այս գումարէ հինգ միլիոն ոսկին վճարելի է արժէտերաց։ Եգիպտոսի ժողովուրդը վեց միլիոն հոգի է միայն, և տրոց բերան՝ հետեւապէս՝ ծանր է բաւական։ Բայց երմտական դործերը տագնապալի վիճակ մը չեն առած դեռ, և եթէ Սուսան հանդարտ կենայ, Եգիպտոսի նիւթական զարգացմամբ հնարաւոր կրնայ լինել կառավարական հասոյթը շատցնել առանց տուրքերն աւելցնելու։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ, ոռոգման միջոցներուն (Նեղոսի ջրանցքերուն) ծաւալմամբ եթէ բամպակի հունձքն աւելցած է, բամպակին գինն ալ 100 ին 25 ինկած է այժմ։

«Անգլ. վարչութիւնն օգտակար արդիւնք մ'ունեցաւ՝ որոց հաւաքման դրութեան բարւոքմամբ։ Հին ժամանակները Ֆէլլահն ընկալգիր չէր առնուր իւր վճարմանց համար, և հարկագրեալ էր իւր կալուածական տուրքին կրկինն ու եռապատիկը վճարելու։ Հաւաքման ժամանակն անորոշ էր, և կառավարութեան պիտոյից համաձայն կը փոխուէր։ Խարազան կը գործածուէր տրոց գանձման համար ամեն դիւղի մէջ։ Այժմ խարազանը բացարձակապէս արգիլուած է, և արգելքն ամեն ուրեք կը յարգուի։ Կալուածական տուրքն ամսական վճարումներով կը ժողովուի, որոց քանակութիւնը կը փոփոխի հնձոց ժամանակին և հետեւաբար դիւրացուն վճարելու կարողութեան համեմատ։ Ցպագրեալ ընկալագրեր կը տրուին ամեն վճարման համար։ Կալուածական տուրքն է ինչ որ էր յառաջագոյն, բայց ապօրէն կողեկմունք ջնջուած են։ Ժողովուրդը շատ գոհ է, տուրքերն յօժարութեամբ կը վճարուին, անվճար տուրքեր քիչ են, և Ֆէլլահներու մէջ բնակողներ կ'իմացնեն թէ Եգիպտացի այս երկրագործ տարրն, այն է՝ ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւնն, առաջուընէ շատ աւելի բարեկեցիկ է այժմ։

(Մնացեալն յաջորդ թուոյ մը։)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԲԵԱԿ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. Թ-ղթին Բարլին Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Վիլհէլմ Կայսեր կողմէ Սև Արծուի բարձրագոյն պատուանշանին նուիրումն Իտալիոյ Արտաքին գործոց նախարարին և Հռոմի գերմանական դեսպանին հրաժարումը խորին տպաւորութիւն ըրած են ի Փարիզ։ Այս երկու երեսոյթիւնք կը ցուցնեն թէ Աւստրօ-Գերմանօ-Իտալեան Դաշնակցութիւնը նորոգուած է, և այս մասին տեղի ունեցած բանակցութեանց չմատնակցելուն համար, Հռոմի գերմանական դեսպանն հարկ դատած է հրաժարիլ։ Ի Փարիզ կը զգացուի, թէպէտ քիչ մը ուշ, թէ Ֆրանսական անուշադիր դիւանագիտութիւնն յանկարծակիի բերուած է ա՛նպիսի իրողութեամբ մը, որ երկար ժամանակէ հետէ ծագած ծանրագոյն դէպքն է Ֆրանսայի համար։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախկին նախարար մ'ըսեր է Պ. Պրոֆիէի. «Եթէ պաշտօնի վրայ լինէի, բանէ մը հետ չէի կենար արգիլելու համար սոյն երբեակ Դաշնակցութեան կնքումը, զոր կը համարիմ մեզ համար ամենէն վնասաբեր դէպքն որ տեղի ունեցած լինի 16 տարիէ ի վեր։»

—ԶԵՌՆԱԿՈՐԱՅԻ կաթոլիկ հպատակաց թիւն է միայն 4,000։ Եւ այս կաթոլիկ հպատակներուն սիրտ շահելու համար Նիբիդա Իշխանին ցուցած նեղոդամտութիւնն եւ Վատիկանի հետ կարգադրութիւնները ընելը կասկած կը ներշնչեն Աւստրիոյ, որ կը կարծէ թէ Զեռնակորայի սրամիտ Իշխանին բուն նպատակն է Հէրսէգի կաթոլիկ Սլաւաց սիրտը գրաւել։

—ԱՒՍՏՐԻՈ. ԵՒ ՌՈՒՍԻՈ. Բիւջէ կը հեռագրուի. Ի Կալիչիա, ի Գալիցիա (Աւստրիա), և ի Բիւջ, ի Բոսնիա (Ռուսիա), իրարմէ միայն 150 քիլոմէդր հեռի, դէմ առ դէմ կեցած են երկու բանակներ, իւրաքանչիւրն 200 հազարէն մինչեւ 300,000 հոգւոյ, որոց չափ ահեղ զինուորական ոյժեր Ռուսիա և Աւստրիա երբեք չէին համախմբած միմեանց ամենայն մօտ։ Իսկ աւստրօ-գերմանական սահմանագլուխք անպաշտպան են բոլորովին։ Սրտի հանգստութիւն չպիտի գտնենք մինչեւ որ վառօդի այս երկու շտեմարանք իրարմէ չհեռացուին։»

—Ի ԲԱՐԻԶ, մարտ 18ին, Ցեղափոխական ոճիրներն Հասարակորդին 16րդ տարեդարձը։

—ՔՐՈՒՐԻ հռչակաւոր գործարանին պատերը լրագիր մը սկսած են հրատարակել իրենց 20,000 գործաւորաց համար։

—ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ, Ֆրանքօ-գերման պատերազմի պայմաններու միջոցին, ըստ իւր տարեկան սովորութեան, Պորտոյի գլխին կ'ապտպրէ Ֆրանսայի վաճառականի մը, որ իրեն ներկայացած էր։ Վաճառականը փափկութեամբ կ'ուզէ խմեցնել թէ պատերազմի զրոյցը հիմնաւոր է։ Իշխանը ժպտելով կը պատասխանէ. «Ոչսի՛ մակարերեր էք թէ պատերազմ պիտի ծագի։ Եթէ պատերազմի հնարաւորութիւն տեսնէի, ինչ պէտք ունիմ Պորտոյի գլխին ձեզ ապտպրելու։ Ես ինքս անձամբ չէ՞ կրնար երթալ ըրելու Պորտոյէն։»

—ԱՒՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ մաքսերն անցեալ տարի արտադրեցին 42,494,300 ֆիորին, 4,461,077 ֆիորին նուազ 1885 տարւոյն։

—1886ին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ վաճառեցան պետական վիճակահանութեան տոմսեր 21,500,000 ֆիորինի, յորմէ 13,500,000 ֆիորինը ծախուց և սրբագրեալներուն յատկանալով, Կառավարութեան ձեռն եղաւ 3,000,000 ֆիորին։

—ՆՈՐԲԵՆՏԻՐ ՌՈՅԻՆԱԿԻՆ անդամոց մէջ կան 20 անդամք նահանգային ժողովոց, 57 գաւառաց, 1 գործոն սպայ (Մոլդէյ) և 12 գործէ քաշուած սպայք, 17 նահանգային կամ գաւառային պաշտօնատարք, 15 ուսուցչապետք, 17 եկեղեցականք, 8 բժիշկք, 78 տարեսոյգործք, կամ վաճառականք, ընդ որս են ինն գարեկրոյ գործարանապետք, 12 հրապարակագիրք, 21 հասարակ, 155 հողագործք և կալուածատէրք, և 70 անդամք որոց արուեստը կամ զբաղումն որոշեալ չէ, բայց ամենքն ալ անկախ ապրուստի տէր են։

—ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ լրագիրը ուշադրութիւն կը հրաւիրեն սա իրողութեան վրայ թէ Թուրքիոյ հետ վաճառականութիւն ընող պետութեանց մէջ ամենէն աւելի նպաստաւորեալն է Ռումանիա, որ մինչ նախորդ

—)(67)(—

ԹԵՐԹՕՆԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ

ԵՐԿԱԽՈՒԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՅԻՈՅ ՑԱԳԻՐԿԷ

ՊԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԽԱ.

Մինչեւ ի Սենեկալ, Ափրիկէի այս մասը վանդալաւոր ցոյց տրուած է։ Տօքթոր Ֆէրիւսոն իւր նախորդաց պատմութիւններէն դիտէր զայս։ Հազար տեսակ նեղութիւն կրած եւ հազար տեսակ վանդեմբոս հանդիպած էին երկրին բարբարոս սեւամորթներուն մէջ։ Մուտկոյ-Բարքի ընկերաց մեծագոյն մասը զոհ դնացին այդ չարաշուք կիրճին։ Այս պատճառներով Ֆէրիւսոն հաստատապէս որոշեց որ բնաւ ոտք չդնէ այդ հիւրամերժ երկրին վրայ։

Բայց վարկեան մ'իսկ հանդիստ չունեցաւ։ ՎէՖոբիա զգալապէս վար կ'իջնէր։ Տակաւին շատ մը նիւթեր վար նետեցին, առաւել կամ պակաս անպէտ, մանաւանդ լերան կատարէ մ'անցնելու ժամանակ։ Այսպէս եղաւ հարիւր քսան մղոնէն աւելի տեղ, յոգնեցան ելնելով իջնելով։ Օդապարիկը, Միսիսիպոսի այս նոր ժայռը, վար կ'ընկնէր անդադար։ Կիսուռոյց օդապարիկին ձեւերը վրէ ծիւրէին արդէն, հետզհետէ կ'երկնար, եւ հովը լայն դրպաններ կը պեղէր նորա թուլացած պատեանին մէջ։

Ֆէննէթի չկրցաւ ինքզինք բռնել դիտողութիւն ընելէ։

«Արդեօք պատռած ճե՞ղքը մ'ունի օդապարիկն, ըսաւ։

—Ո՛չ, պատասխանեց տոքթորը, բայց կուէթա-բէրքան կակուղցած կամ հալած է արեւուն տաքէն եւ ջրածինը դուրս կը փախչի դիպակին նորրը ծակերէն։

—Կարելի չէ՞ արգելուլ զայդ փախուստ։

—Անհնարին է. նաւակը թեթեւցնելէ զատ ուրիշ միջոց չկայ. ուստի պէտք է դուրս նետենք ինչ որ կրնայ նետուիլ։

—Բայց ի՞նչ մնաց նետելու, ըսաւ որսորդը նաւակին մէջ նայելով, որ արդէն մեծապէս պարպուած էր։

—Վրանն ալ նետենք, որ բաւական մեծ ծանրութիւն ունի։»

Ժոյէ, որուն կը վերաբերէր այս դործ, ցանցին պարանները միացնող շրջանակին վրայ ելաւ, եւ անոնք յաջողեցաւ քակել վրանին հատ վարագոյրներն եւ դուրս նետել։

«Այս վարագոյրը սեւամորթաց ամբողջ ցեղի մը երջանկութիւնն պատճառ պիտի լինին, ըսաւ. հաղարի չափ բնիկ հագուեցնելու բան կայ ասոնց մէջ. վասն զի շատ խնայասէր են հագուստի մասին։»

Օդապարիկը քիչ մը բարձրացեր էր. բայց շատ չանցած՝ տեսնուեցաւ որ նորէն գետնին կը մօտենար։

«Դեռնին լիցնենք, ըսաւ Ֆէննէթի, եւ նայինք թէ բան մ'կրնա՞նք ընել այս պատեանին։

—Կրկին կ'ըսեմ քեզ, Տի՛ք, բնաւ միջոց մը չունինք դարմանելու։

—Ի՞նչպէս պիտի ընենք ուրեմն։

—Պիտի զոհենք ինչ որ կատարեալապէս անհրաժեշտ չէ։ Ամեն ճիգ պիտի թափեմ դադար չառնելու համար այս երկրին մէջ։ Այս անտառներն որոց վրայէն քսուելով կ'անցնինք, ապահով չեն բնաւ։

—Ինչ, առիւծնե՞ր, բորենինե՞ր կան, ըսաւ Ժոյէ արհամարհոտ կերպով։

—Անոնցմէ լաւագոյնները կան, տղա՛ս, մարդկի՛ կ, բայց Ափրիկէի ամենէն խուժադուժներն։

—Ի՞նչպէս ստուգուած է։

—Մեզնէ առաջ եկող ուղեւորներէն։ Ասկէ զատ, Սենեկալի երկիրը գրաւող Ֆրանսացիք առհարկի յարաբերութիւն ունեցած են շրջակայ ժողովրդոց հետ։ Ֆէտէրպ զնդապետին կառավարութեան ժամանակ զինուորական հետազօտութիւնք մղուեցան երկրին ներսերն, եւ Պ. Պ. Բաքալի, Վէնտալի եւ Լամպէրի նման ազգք թանկագին տեղեկագրեր բերին իրենց արշաւանաց վրայ։ Մանրամասնօրէն խուզարկեցին Սենեկալ գետին ոռոգած երկիրներն, ուր պատերազմն ու ապստամբութիւնն աւերակներէ զատ ուրիշ բան չէ թողած։

—Ի՞նչպէս։

—Աւասիկ։ 1854 ին, Սենեկալեան Ֆութայի Մարաբուներէն մին, Էլ-Հաճի, ինքզինք իբրեւ յերկնից ներշնչեալ մարգարէ հրատարակելով, երկրին բոլոր ցեղերը ոտք հանեց անհաւատներուն՝ այսինքն քրիստոնէից դէմ, եւ աւերած ու կոտորած սիրեց Մեսենկալ գետին եւ նորա Ֆալէմէ օժանդակին միջեւ։ Երեք գօնդ մոլեռանդք, սուտ մարգարէին առաջնորդութեամբ, երկրին ամեն կողմն արշաւեցին, ջարդեցին, կողոպտեցին, աւերեցին, առանց գիւղի մը կամ հիւղի մը խնայելու։ Նիկերի հովիտն ալ մնաց, յառաջխաղալով մինչեւ ի Սէկոյ, որուն ոստանացաւ ընդ երեսաց։ 1857 ին՝ դէպ ի հիւսիս քալելով պաշարեց Մէտինի ամրոցը, զոր Ֆրանսացիք կառուցած էին գետին ափանց վրայ։ Սոյն հաստատութիւն դիւցազնաբար պաշտպանուեցաւ Բօլ Հօլ Ֆրանսացիէն, որ քանի մ'ամիս առանց նպարի, առանց ռամմամթերքի, դիմակալեց մինչեւ որ Ֆէտէրպ զնդապետ՝ օգնութեան հասնելով ազատեց զայն։ Ցայնժամ Էլ-Հաճի եւ իւր հրոսաղունդը, վերստին Սենեկալի միւս կողմն անցնելով, Ֆաստիա վերաղարձան իրենց ասպատակութիւնն ու նախճիրները շարունակելու։ Աւասիկ այն երկիրն, ուր այդ ամենի բարբարոսն այժմ փախած ապաստանած է իւր յետնագոյն ջուլիներուն հետ, եւ կը հաւատամ ձեզ թէ խոհեմութիւն չէ ընկնիլ անոնց ձեռք։

—Զեզ ընկնիր, ըսաւ Ժոյէ, մինչեւ իսկ եթէ հարկ լինի մեր կօշիկները զոհել, որպէս զի վար չընկնի ՎէՖոբիա։

—Գեռէն հեռի չենք, ըսաւ տոքթորը. բայց կը նախատեսեմ որ մեր օդապարիկը չպիտի կրնայ անկէ անդին տանիլ զմեզ։

—Զանանք գո՛նէ գետին եղրը հասնիլ, ըսաւ որսորդը։

—Զայդ պիտի փորձենք, պատասխանեց տոքթորը, միայն բան մը կը վախցուցէ զիս։

—Ի՞նչ բան։

—Լեռներ պիտի ունենանք անցնելու, եւ դժուարին պիտի լինի, որովհետեւ չեմ կրնար աւելցնել օդապարիկին վերելական ուժը, մինչեւ իսկ ամենամեծ ջերմութիւն արտադրելով։

—Սպասենք, ըսաւ Ֆէննէթի, եւ յայնժամ կը տեսնենք։

—Հէ՛ք ՎէՖոբիա, ըսաւ Ժոյէ, ես առնոր հետ կապուած եմ, ինչպէս նաւասին իւր նաւուն հետ. ուստի չեմ կրնար դիւրաւ բաժնուիլ անկէ։ Արդարեւ նոյնը չէ ինչ որ էր մեր չուած պահուն, բայց ոչինչ չէ գէշ ըսել իրեն։ Մեծամեծ ծառայութիւններ մատոյց մեզ, եւ խիստ ծանր պիտի դայ ինձ՝ թողուլ զայն։

—Աներիւպայ եղիր, Ժոյէ՛. եթէ թողուինք զայն, ակամայ պիտի թողուինք։ Մինչեւ որ բոլորովին ուժասպառ լինի, պիտի ծառայէ մեզ, եւ ես քսան-չորս ժամ միայն կը խնդրեմ իրմէ։

—Սպասելու վրայ է, ըսաւ Ժոյէ օդապարիկին նայելով, կը նիհարնայ, կը վատի, կեանքը կ'երթայ. խե՛ղճ օդապարիկ։

—Եթէ չեմ սխալիր, Սամուէլ, ըսաւ Ֆէննէթի, աւասիկ քու ըսած լեռներդ կը տեսնուին հորիզոնին վրայ։

—Սուտգիւ անոնք են, ըսաւ տոքթորն յետ գննելու իւր դիտակով. կարի բարձր կ'երեւին ինձ, մեծ դժուարութիւն պիտի կրենք դոցա վրայէն անցնելու համար։

—Զե՞նք կրնար անոնց մօտէն կամ քովէն դառնալ։

—Զեմ կարծեր, Տի՛ք, տես ո՛րչափ անհուն տարածութիւն դրաւած են. գրեթէ հորիզոնին կէսը։

—Եւ կարծես թէ մէր չուրջը սեղմուելու դէմք մ'ունին. աջէն ու ձախէն կը յառաջանան։

—Անպատճառ հարկ է դոցա վրայէն անցնիլ։»

Վանդալաւոր արգելքները ծայրագոյն արագութեամբ մօտենալու երեւոյթ ունէին, կամ լաւ եւս ըսելու համար՝ բուռն հովը սուր սարերու վրայ կը բէր զՎէՖոբիա։ Պէտք էր անպատճառ բարձրանալ, որպէս զի չդարնուէր անոնց։

«Մեր ջնարի սնուցէն ալ պարպենք, ըսաւ Ֆէրիւսոն, մէկ աւուր համար պէտք եղածը միայն պահելով։

—Աւասիկ, ըսաւ Ժոյէ։

—Օդապարիկը վեր կ'ելնէ՞, հարցուց Ֆէննէթի։

—Ֆիչ, յիսունի չափ ոտք, պատասխանեց տոքթորն, աչքը ծանրաչափին վրայէն չդատելով, բայց բաւական չէ։»

Արդարեւ լերանց բարձր գագաթներն ուղեւորաց վրայ կուգային անոնց վրայ ընկնելու կերպիւ. օդապարիկն հեռի էր անոնց բարձրութեան հաւասարելէ. տակաւին հարիւր ոտքէն աւելի պէտք էր։

(Շարունակելի)

տարեշրջանին մէջ միայն 38,113,364 ղրուշի ապրանք տուած էր Թուրքիոյ, յաջորդ տարեշրջանին մէջ 63,921,063 ղրուշի ապրանք տուած է, այսինքն աւելի քան կրկին մէկ տարւոյ մէջ։ Թուրքիա Ռումանիային կառնու ո՛չ միայն հողագործական բերք և ալիւր, այլ նաեւ ոչխար, գառն, չմաքրուած բուրդ, բանիր, եղն։ Թուրքիային ի Ռումանիա ներմուծեալ վաճառաց քանակութիւնն ալ 10,960,761 ղրուշի հասած է, այսինքն նախորդ տարեշրջանին վրայ 1,025,223 ղրուշ աւելցած է, հակառակ Ռումանիոյ կողմէ հանուած մաքսային գրգռութեանց։ Պուքրէշի լրագիրք սմանք, այս Թուանշանաց վրայ յենլով, կը յորդորեն ռուսան Կառավարութիւնն այս ռուսանս-Թուրք վաճառականութեան զարգացման արգելք եղող մաքսային գծուարութեանց շուտով վերջ տալ։

ԱՅՍ ԱԻՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՌՈՒՍՕ-ԱՖՂԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Պոմպէյ, 22 մարտ. — «Պուխարայէ կը ծանուցուի թէ Ռուսական Թուրքեստանի Կառավարիչը կը պատրաստուի դաւառաց մէջ, հողային տուրքը կը նուազեցնէ, պարգեւներով կը լնու Թիւրքմէնաց պետերն ու խաները, զորս կը հաւատցնէ սերտ դաշնակցութիւն մը կնքելու ռուսական դերագոյն իշխանութեան հետ, և բարձր պաշտօններ կը խոստանայ նոցա, եթէ Հնդկաստանի դէմ պատերազմ հրամայուի։

—«Բէնապուլէ, եւս կը ծանուցուի թէ խորին դժգոհութիւն կայ աֆղան զորաց մէջ։ զի հնդուն գրամի տեղ պաշար կը դնդունին և Հէրադի պահապան զօրքն եւս յոյժ կը դանդատի այս բանէ։ Ռուս լրտեսք այժմ յայտնապէս կը շրջին յԱֆղանստան։ Բայց Էմիր Ապտ-ուլ-Բահման Խան միջոցներ ձեռք կառնու անոնց մեքենայութիւնները կասեցնելու համար։

—«Շինվարի և Ֆիրիսի ցեղերուն մարդիկ (յԱֆղանստան) յաճախ կը զարնեն Բէնապուլի և Բէշավուրի (անգլօ-հնդիկ սահմանագլուխ) միջեւ բանող սուրհանդակներն ու կարաւաններն։

—«Ինչպէս համառօտիւ ծանուցուեցաւ այս օրերս, Ֆղանստանի Էմիրը տպեալ Շրջաբերական մը ղրկեց Քօշիստանի և Քօհաման բլրոց ցեղերուն, հրաւիրելով իւր հպատակները ի սրբազան պատերազմ։ Ա.յսու Շրջաբերականաւ, Էմիրը կ'ամբաստանէ զԶարն Իբրեւ մեծ բռնաւոր մը և երդմնադրուժ, և կ'իմացնէ թէ ռուս զօրքերն օր ըստ օրէ կը մերձենան յԱֆղանստան։ Եթէ, կ'ըսէ, Ռուսք դաւեն զՖֆղանստան, ամեն ինչ պիտի կորուսանենք։ Պէտք է միջոցներ ձեռք առնուլ անոնց ընթացքը կասեցնելու։ Էմիրը կը յիշեցնէ իւր ժողովրդեան թէ Ռուսիա բռնաբարեց Թուրքիոյ հետ կնքած առջի Դաշնագիրն, և կը նկարագրէ թէ ո՛րպէս մարտնչեցան Թուրքերն ի պաշտպանութիւն Իսլամութեան դատին։ «Նմանապէս և դուք պարտիք հետեւիլ Թուրքաց օրինակին, և իրիկնէ ձեր երկիրը Ռուսիոյ ձեռքն իյնալէ։»

—«Նէվրուզի ոտնէն յետոյ, ցեղապետք Էմիրին ներկայանալով պիտի տեղեկագրեն այս Շրջաբերականին յառաջ բերած արգիւնքն։ Էմիրը կանչեց երկիրն ամեն կողմերէն կրօնային ուսուցիչներն ու վարդապետներն, եւ ի պատիւ անոնց խնջոյք մը տալէ յետոյ, հրամայեց անոնց որ ազգը գրգռեն ի ձիհատ (սուրբ պատերազմ) ի պաշտպանութիւն Իսլամութեան, անհաւատներու և մանաւանդ Ռուսաց մեքենայութիւնները վճռելու համար։

—«Մոլլաք հաւանեցան, և ձիհատ քարոզեցին Բէնապուլի ամեն կողմերն, և յետոյ մեկնեցան իւրաքանչիւրն իւր գաւառին մէջ գործելու։

—«Ի Բէնապուլ հասարակաց միտքն զրաղեցնող միակ խնդիրն է այժմ ձիհատ։ (Ռէյտէր)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶՆ. ԱՆԴԱՄՈՒՀԻՍ ԱԶԳ. ՀԱՅ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ազգանուէր Հայ. Ընկերութեան ընդհանուր ժողովն ի նեստ պիտի դումարի յառաջիկայ երեքշաբթի, 17 մարտ, Բերա, Վսեմ. Ասպետ Զունդի բնակարանն։

Ատեանը պիտի բացուի ի ժամ 7։ Կը խնդրուի որ ազնուաշուք անդամուհիք հաճին իրենց ներկայութեամբ պատուել սոյն նիստն, և ասնու կատարել իրենց անդամակցական պարտականութիւնը։

Ի Դիմաց Ընդհ. ժողովոյ Ազգ. Հայ. Ընկերութեան,

Ատենադպիր — Ատենապետ
Մ. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ — Ն. ԶՈՒՆԴ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցումն և վաւերացում նախորդ նստի ատենագրութեանց։
2. Ընթերցումն դիւանական թղթակցութեանց։
3. Համարատուութիւն Գործ. ժողովոյ։
4. Բամբասոտագրութեան մասին նոր անօրինութիւն։
5. Հաշիւք պարահանդէսի։
6. Խորհրդակցութիւնք ի մերայ հիմնական կանոնագրի ընկերութեանս, և բարեւորոգումք ի հարկին, ըստ վերջին անօրինութեանց ազգային Վարչութեան ի մասն ընկերութեանց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՏՈՒԱՆՆԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Ձիտաէի մաքսային տնօրէն Համիւ էֆէնտի նոյն պաշտօնով Ավրիկեան Տրիպոլիս փոխադրեցաւ և նմա յաջորդեց Շքոտրայի մաքսային տնօրէն Մուհսին պէյ։

Պերութի մաքսային նախորդ տնօրէն Մուհիէտտին պէյ նոյն պաշտօնով Շքոտրա փոխադրեցաւ։

——

Սանիյէի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Սելանիկի երեւելի վաճառականներէն Բաշալեան Դրիգոր էֆէնտիի։

——

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Մուհիէտտին և Ռիֆի պէյերու։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ վիճակագրութեանց յանձնաժողովոյ առաջին քարտուղար Խալիլ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Քրիւբի զինագործարանին ներկայացուցիչ Պ. Միւնհաուզէնի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սելանիկի անգլիական հիւպատոսին կնոջ։

——

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Լ. Հէրալտ կը ծանուցանէ թէ անցեալ երկուշաբթի Վեհ. Սուլթանին կողմէ ռուսական դեսպանին շնորհեալ ունկնդրութենէն յետոյ, Բ. Դուռն հեռագրաւ հրաւանագ տուած է Բեռլրսպուրգի օսմ. դեսպանին որպէս զի խնդրէ ռուս կառավարութենէն երեք ընտրելի ներկայացնել որոց մէջէն մին կարենան իրենց իշխան ընտրել Պուլկարը։ Այս հրաւէրի պատասխանն, որ հասեր է հինգշաբթի իրիկուն, մերժողական հանգամանք մ'ունի։

* * *

Դարձեալ, Լ. Հէրալտի մէջ կը կարդանք։

«Մայրաքաղաքս և ուրիշ տեղեր հասած հեռագիրը կը յայտնեն թէ երկու երեք հազար ռուս կամաւորը համախմբուեր են ի Ռէնի և կը պատրաստուին Պուլկարիա անցնել շոգենաւերով որը պատրաստ կը գտնուին զերենք փոխադրելու համար։ Պուլկար կառավարութիւնը զայս իմանալով, պէտք եղած միջոցները ձեռք առեր է։ Իրողութիւնը Բ. Դրան եւս զեկուցուեր է ուրբաթ իրիկուն։»

——

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆՆ

Մէնդիէս իւր շաբաթ աւուր թռուցիկով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Աղեքսանդր Իշխանին նկատմամբ։

«Փարիզեն առնուած մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, այդ մայրաքաղաքի պաշտօնական ակմբոց մէջ կը կարծուի եղեր թէ նոյն իսկ այն պարագային յորում Թնամակալութիւնը Պուլկարիոյ Իշխան ընտրել տայ Պաղէնպերկի Ալէքսանդր Իշխանն, Ռուսիա չպիտի չեղի իւր այժմեան չեղած ընթացքէն։ Բեռլրսպուրգի մէջ այն համոզումը կը տիրէ եղեր թէ Սոֆիայի կառավարութիւնն արտաքին աղդեցութիւններէ մղեալ է այդ ծայրայեղ միջոցին դիմելու՝ որպէս զի Զարն Իրապէս միջամտէ պուլկարական գործոց։ Հետեւաբար Ռուսիա որոշած է անտարբեր մնալ այս ծայրայեղութեան առջեւ որուն դէմ ո՛չ միայն դիրքերնին պատութիւն, այլ Պերլինի Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութեանց շատերն, ընդ որս և Աւստրօ-Հունգարիա, պիտի բողոքեն բացաբանապէս։ Արդէն Բեռլրսպուրգի մէջ հաստատուած են որ, եթէ Աղեքսանդր Իշխանը վերընտրուի; պիտի դգուշանայ Պուլկարիա երթալէ երկնչելով այն դիտողութիւններէ զոր այս բան կընայ հրաւիրել ի Պերլին և ի Վիեննա։»

——

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն երկուքուկէսական ոսկի շնորհեց Պայազիտի, Ա.յասօֆիայի, Սիւլէյմանիյէի եւ այլ Սուլթաններու անուանց նուիրեալ մզկիթներու կրօնական ուսուցչաց և ուսանողաց իւրաքանչիւրին։ Կայս. սոյն հրամանը նախընթաց օր գործադրեց Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր արկղ քարտուղար Ֆայիզ պէյ։ Ուսուցիչք եւ ուսանողք այս առթիւ շնորհակալաց դիր մը պատրաստեցին որ նոյն իրիկունը Ֆայիզ պէյի միջոցաւ Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցաւ։

——

ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆ

Լ. Հէրալտ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հարկադրէ այն ունկնդրութեան վրայ զոր, ինչպէս արդէն ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանն այս ուրբաթ օր շնորհեց Պ. սը Բատոլիֆ։

Այս ունկնդրութիւն որուն ներկայ էին գերմանական դեսպանատան առաջին թարգման Տր. Սրբոտէր և աբարոգապետ Միւնիր փաշա, տեղի ունեցաւ Երլոբրի պալատան հանդիպակաց Նորաւաւոյց քէօշկին մէջ։ Թարգմանի պաշտօնը կը կատարէր Միւնիր փաշա։

Պ. սը Բատոլիֆ ըսաւ Վեհ. Սուլթանին թէ իւր վերհպատը (Գերմանիոյ կայսրն) յանձնարարած է իրեն շնորհակալութիւն յայտնել այն բարեկամական դգացմանց համար զորս Ն. Վեհափառութիւն յայտնած էր, Ալի Նիզամի փաշան ի Պերլին և կայսերազուն Ֆրէնսի Սէլիմ էֆէնտին դեսպանատուն զրկելով իւր ծննդեան 90րդ տարեդարձին առթիւ։

Սուլթանը պատասխանեց դեսպանին թէ հեռագիր մ'ստացած էր Ալի Նիզամի փաշայէն որ կը յայտնէր այն արտասովոր պատիւներն զորս գտած էր Վիլհելմ կայսեր կողմէ։ խորութիւն չէր եղած բնաւ իրեն և միւս Վեհապետաց կողմէ զրկուած իշխանաց մէջ։ Նոյն հեռագրէն գոհունակութեամբ իմացած էր նաեւ թէ Գերմանիոյ Կայսրը կարդր Արծուէ ականակուռ պատուանշանն ընծայած էր Իւր արտասովոր դեսպանին՝ Ալի Նիզամի փաշայի, եւ Բրանդենբուրգի պատուանշանը՝ նորա բարուզարին՝ ձէվատ պէյի։ Ն. Վեհափառութիւն յայտնեց թէ բարեմաղթութիւններ կրնէ պարեւշատութեան Գերմանիոյ Կայսեր եւ վասն բարգաւաճման գերման կայսրութեան և ժողովրդեան։

Ապա խօսակցութիւնն ուրիշ նիւթերու վրայ դարձաւ։ Ունկնդրութեան միջոցին որ գրեթէ մէկ ժամ տեւեց, Վեհ. Սուլթանն այնպիսի բաղդը և սիրալիր տեսակցութիւն մ'ունեցաւ որ աբանչացուց դեսպանն ու ներկայ գրտնուող անձինքը։

——

ԱՇՆՈՐՈՂԻ ՎԱՆՔԸ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ա.յնորոզի Ռուսաց Ս. Անդրէասու վանքէն հրդեհ ծագելով այդ վանքն ամբողջովին մոխիր դարձեր և մօտակայ Սէրայ կոչուած վանուց մեծ մասն եւս այրեր է։

——

ՅՈՐԼԷՆԻ ՍՊԱՌՈՒՄՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Մայրաքաղաքիս համար պէտք եղած ցորենի հայթայթումն ընդարձակ ասպարէզ մ'է տեղական ցորէնի սպառման։ Վստահութեան արժանի հաշուոց նայելով, Կ. Պոլիս օրական 15–16,000 քիլէ ցորէն կսպառէ, բաց ի 4–5000 քիլէէ որ յատկացեալ է զինուորական պտոյտից, որ է ըսել օրական 19–20,000 քիլէ։ Իբր հիմ բռնելով օրական 19,000 քիլէն քիչ մ'աւելի, տարեկան 7,000,000 քիլէ ցորէնի պէտք կ'ունենանք։ Այժմ, մօտաւոր հաշիւ մը, ցոյց տանք թէ ինչ համեմատութեամբ հայթայթուած է մեզ այդ ցորեան վերջին երեք տարիներու մէջ.

	1884	85	86
	տիւն	գիւն	
Արեւ. Ռումէլի	4 ½	1 ¼	2
Ռումանիա, Վառնա եւ Ռուսչուք	2	3 ½	1 ¾
Սամսոն և Սև ծովու մերմարմարայի ծովեզերեայ քաղաքներ	½	2 ¼	3 ¼

Ինչպէս որ կը տեսնուի, 1884 տարւոյն մէջ Ռումէլիէն բերուած ցորենը միայն սպառած են Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, սակայն այդ դաւառի մէջ պատահած խռովութեանց պատճառաւ, առարմունք ժամանակ մը դադրելով փոքր քանակութեամբ ցորեան հասնիլ սկսաւ, իսկ 1885ին, Ռումէլին կողմնցընելով առաջին կարգը, տեղի տուաւ Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ և Ռուսիոյ։ Սակայն վերջին տարւոյն մէջ ռումանական բերքերու համար հաստատեալ ուրոյն սակագինն և Ռումէլիի մէջ գնոց համեմատաբար օրուութիւնը պատճառ եղան որ Սեւ Ծովու և Մարմարայի եզերաց քաղաքներու ցորեանը առաջին տեղը գրաւեն, հակառակ 8 առ 100 մաքսատրոց որոց կ'ենթարկուին ծովու ճամբով բերուելով. և այսպէս, օսմանեան երկրաց ցորենը 3 ¼ միլիոն քիլէի սպառում մ'ունեցան որը 100 միլիոնի կոր գումար մը շահեցուցին տեղացի երկրագործաց։ Արդ, եթէ այսպիսի անեղաստ պայմանաց մէջ տեղական ցորենը, զուտ անհատական նախաձեռնութեան մը շնորհիւ, կրցան մրցիլ ուրիշ արտադրութեանց հետ որը դիւրութիւներ կը վայելէին, ի՞նչ պիտի լինի եթէ Ռումէլիի ցորենեղենն նման 100ին 8 տուրքի ազատ լինին որով միւսներուն վրայ քիչէ գլուխ եօթանասուն փարա ածան պիտի ծախուին։ Անշուշտ, այս դերազանցութիւնը չի կրնար շարունակուիլ, բանի որ առատ հունձքի մ'արգասիքն է լոկ։ այսու հանդերձ արդեօք մը չիկայ որ տեղական ցորեանը ազատ մուտք չունենան եւ այս բան անհրաժեշտ է որպէս զի վայելեն այն սպառումի օրուն իրաւունք ունին։ (Ա-ԷՒՐՊԱՅԻ ԼՐՏՊԷ)

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆ ԵՐԵՔ ԴԵՍՊԱՆԱՑ

Այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասան ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսը՝ Մէսաժբրիի Տիրայէ շոգենաւով, իտալական նորընտիր դեսպան Պառոն Պլան՝ ընկերակցութեամբ իւր որդւոյն՝ իտալական Տրէքսոս շոգենաւով և պելճիական դեսպան Պ. Լէմիլ տը Պօրխկրաւ Վառնալի շոգենաւով։

——

Անգլիական արտասովոր պատուիրակ Սրբ. Հ. Տ. Ուոլֆ շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և երկու ժամ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին հետ։ Սոյն տեսակցութեան մէջ, որոյ ներկայ էր նաեւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն, կարծեաց փոխանակութիւնք եղան եգիպտական խնդրոյն վրայ։

—Օսմ. կառավարութիւնը կատարելապէս գոհ չմնալով այն բացատրութիւններէն զոր Բարատաղի իշխանապետութիւնը տուած էր Այպանիացւոց նկատմամբ իւր բռնած դրդռիչ ընթացքին վրայ, հարկադրուեր է ինչ ինչ զգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ ո՛չ միայն ի Շքոտրա, այլ նաեւ ի Բօլայնն։ (Պրոմպրոլ)

—Սպարապետի Դրան առողջապահական ճիւղի նախագահ Նուրի փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր իւր պաշտօնատեղին բացակայ գտնուի հիւանդութեան պատճառաւ։

—Լիվաֆի նախարարութեան հաստատեալ և ծախուց թղթակցութեանց դիւանները միացած են նոյն նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին հետ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Պրուսայի կուսակալ Հաղբը փաշայի դուստրը պիտի ամուսնանայ Հանգուցեալ Սուպհի փաշայի որդի Եաուսէֆ պէյի հետ որ երեկ առաւօտ Պրուսա ուղեւորեցաւ։

—Պետական խորհրդոյ որոշմամբ Իզմիրի տուրքերն յետ ստորիկ իբրեւ տուրք հաւաքեցաց ձեռամբ պիտի գանձուին։

—Նէյզրոս որ Ցունաց Պատրիարքին քուէարկել տուած ընտրական նոր կանոնագիրը պաշտպանող թերթերուն կարդէն է, կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսոյ 42 թաղային շրջանակաց 32ն ընդունած են այդ կանոնագիրն և կը մնան 10 շրջանակք որք կը կարծուի թէ պիտի հետեւին մեծամասնութեան օրինակին։

—Լինկիւրէնէ կը գրեն որ, եթէ երաշտութիւնը տակաւին 18 օր եւս շարունակէ, թիֆիկի արտադրող այծերն ուրիշ կողմեր պիտի զրկուին արօտ դանելու համար։ Թիֆիկի արտադրող այծեր կը պահուին հետեւեալ տեղերն։ Էնկիւրի, Ա.յագ, Պէյ-Բազար, Նալը-Խան, Կէրէտէ, Զէրքէս, Զանդրը, Բաղդատունի, Պոլու, Սիվրի-Հիսար, Բարատիար և Բունար։ Սիվրի-Հիսարի ընակիչք շաբաթը մէկ անդամ միայն հասարակաց աղբիւրներէն ջուր առնլու հրաման ունին եղեր։

—Ըստ օրինի Տախիլիէի արժէթղթոց կորստեանց երբ վճարուին ի հաշիւ մաքսային և այլ տրոց, վճարողը պարտին ամեն մէկ կորստի վրայ զատ զատ ստորագրել, սակայն Բաղաքապետութիւնն ի դիւրութիւն սոցա որոշած է որ կալուածատրոց վճարման առթիւ կորստեանց թիւը պօրտրոներ մէջ գրուի և նոցա ներքեւ ստորագրուի։ Այս դրութիւն արդէն կը գործադրուի մաքսատանց մէջ։

—Բասթամանիի նահանգին տրոց նախկին հաւաբիչ Սիւլէյման Սապրի էֆէնտի ուրբաթ դիշեր բէվոլվերով ինքզինքն սպաննեց։ Այս անձնասպանութեան շարժառիթն է աղքատութիւնը։

—Զինուորական տասներկու երիտասարդ սպաներ Գերմանիա պիտի ղրկուին այժմ անդ դասնուող սպայից տեղ, որք իրենց ուսումը կատարելագործած լինելով մայրաքաղաքս պիտի վերադառնան։ Այս տասներկու սպայք Գերմանիոյ հետեւակ, թնդանօթաձիգ և հեծելազօրաց վաշտերու մէջ պիտի ծառայեն։

—Ռումանական դեսպան Պ. Պալաչեանս շաբաթ օրը Պուքրէշ ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

—Մ'իրիվան ատիճան տրուեցաւ գերմանացի գնդապետ Նոդէր պէյի։

—Պ. Վուքրովիչ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Իտալական նախորդ դեսպան Պառոն Կարվանիա շաբաթ օր Բ. Դուռն երթալով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ տեսակցելով իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

Պառոն Կարվանիա վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Ցայտնի է թէ ժամանակէ մ'իվեր ծպտեալ ոստիկանք վաճառականաց և դրամատերաց դործակատարները կը նեղեն առարկելով որ իրենց վրայ առանց դրոշմթուղթի փոխանակագիրք կը գտնուին։ Արդ, այս անդամ Պետական խորհրդոյ որոշմամբ ծանուցուած է ամեն կողմ թէ պէտք է արգելուլ ծպտեալ ոստիկանաց այս ընթացքն որ կը նշանակէ բռնաբարել անհատական իրաւունքներ և թէ հակառակ չարժող պաշտօնեաներն ըստ օրինի պատժուելու են։

—Հանրագուտ շինութեանց նախարարութիւնն այժմ կը քննէ Պերութի առջեւ նաւահանգստի մը շինութեան հարմար տրուած ծրագիրն։

—Երեկ և նախընթաց օր Պոլսոյ կողմն չորս մարդիկ յանկարծամահ եղան։

—Պուլկար կառավարութեան որոշմամբ, ռուսական ռուբլին այսուհետև 3 ֆրանքի հաշուով պիտի ընդունուի Պուլկարիոյ կառավարական սնտուկներէն։

—Սամսունի ծխախոտ մշակողաց և Բէյթիի պաշտօնեից միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը բարձուած է։ Պ. Օպուանս ևս ընդունած է Զիւհտի պէյի ցոյց տուած միջոցներն և պատուիրած է տեղւոյն Բէյթիի պաշտօնեից որ ամեն ժամանակ դիւրութիւն ընծայեն ծխախոտ մշակողաց։ Պ. Օպուանս իւր կողմէ ևս ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրած է։

Զիւհտի պէյ՝ որոյ պաշտօնն ապարտած է՝ հրաման ստացեր է Տրապիզոն երթալ և քննել Նափպ Մուխթաֆա էֆէնտիի դէմ եղած գանգատներն։

Պ. Օպուանս մայրաքաղաքս հասարդէն շարաթ օր։

—Շաբաթ օր և այս առաւօտ Ղալատիոյ Պորսային գները քիչ մը ինկած էին։

—Բրինքիբոյի Թաղապետութիւնն երկու բժշկաց տեղեկագրոյն համաձայն կը ծանուցանէ թէ ամսէ մ'ի վեր ծաղկի դէպք պատահած չէ կղզւոյն մէջ։

—Նեսրոս կ'իմանայ թէ մայրաքաղաքս գտնուող պուլկար գաղթականք կը պատրաստուին Օտէսա ուղեւորիլ ուստից անունցմէ մի քանին Լիվատիա պիտի երթան Ռուսիոյ Կայսեր ներկայանալու համար։

—Սելանիկէն կը գրեն թէ խումբ մի գործաւորք Վարտարիի գարան մտնելանոցի մ'ընդդէմ ման հանելու տապանաքար մը գտեր են որ Քրիստոսի Թուականէն մէկ դար առաջուան հնութիւն մը կերևի։ Այդ տապանաքար որոյ փականքը գեղեցիկ քանդակներով զարդարուած էր և անխախտ մնացած, բացուեր է ի ներկայութեան կուսակալին և մէջէն գտնուեր են ոսկերոտիք, կանացի զարդեր, մատանի, ոսկի ապարանջան և այլն։ Տեղական իշխանութիւնք գրաւեր են այդ հնութիւններն և հրամայեր են նոր խուզարկութիւններ կատարել անոնց գտնուած կողմն։

—Իզմիրի լրագիրք կը պատմեն թէ Մանիսայի Դավագ-Տէրէ կոչուած գիւղին մէջ անցեալ շաբթու հայր մը այցելութեան կերթայ, տան մէկ խուցին մէջ առանձին թողլով իւր երեք փոքրիկ զաւակներն։ Մանուկները ննջած ժամանակին, կրակարանը բռնկելով տունն ամբողջովին կ'այրի եւ խեղճերը բոցերուն մէջէն կը մնան։

—Ֆ.-ս կ'իմանայ թէ Լոյտի շրջանաբ Օտեսայէն կով կառնուն իրենց հաշուոյն եւ ուղեւորութեանց միջոցներ մոլորելով իրենց պիտոյից կը գործածեն։ Քաղաքապետութիւնն իմանալով այս հարցդած է նաւահանգստի բարեսչութեան որպէս զի պէտք եղած միջոցները ձեռք առնու հանրային առողջութիւնը եւ մաքսատան շահերը պահպանելու համար։

—Փիլիպէէն մարտ 10 թուով Մանիլայ ուղղեալ նամակ մը հետեւեալը կը պատմէ։

Անգլ հիւպատոս Ճոնս հարիւրապետն անցեալ հիւրական սեղան մը տուաւ Վօտինարի վանքին մէջ, որ քաղաքէս 2 ժամ հեռու է, Հռոմերէն ստորոտը։ Հրաւիրեալ էին ուսուրիական հիւպատոս Պ. Գրէնպան սպանիական հիւպատոս Պ. Բրօզի իւր եղբօրորդւոյն հետ որ այդ հիւպատոսարանի թարգմանն է, երեք թուղեաց կայս. Գօմիսէրն, Օսմ. Պաշայի քննիչը եւ Պ. Իվան տ'Էկզարդի Պ. Ալէքսանդր տ'Էկզարդի։ Բեռն թեկնածու Պուլկարիոյ իշխանական գահուն։ Նախաճաշն որ պատրաստուած էր Ճոնս հարիւրապետի խնամօք, սքանչելի էր և գինին առատ։ Սեղանի վրայ Պ. Իվան բաժակ առաջարկեց վասն հաշտութեան Սպանիոյ հիւպատոսարանի թարգմանին և կայսր գօմիսէրին որք գտնուած էին, պարահանդիսի մը մէջ փոխանակուած քանի մը խօսքերու պատճառաւ։ Գօմիսէրը պաղութեամբ ընդունեց բաժակը սակայն վերադարձին, վանքին և Վոտինա գիւղին մէջտեղ, կռիւ մը տեղի ունեցաւ գօմիսէրին և թարգմանին միջեւ, և այս վերջինը քանի մը հարուած ստացաւ երեսէն։ Հօրեղբարն և Պ. Իվան տ'Էկզարդ միջամտեցին և կերեւի թէ կռիւը վերջացաւ Պ. Իվան եւ քանի մը հարուած ընդունելով։

Այս միջադէպ մեծ աղմուկ յարուցած է հիւպատոսական շրջանակաց մէջ։

—Ռոտոսդոյէն կը գրեն թէ, թէպէտ ձեան և անձրեւի պակասութիւնը պահ մը արդելք եղեր են հնձոց և արօտներու առատութեան, սակայն մարտ սկիզբէն տեղացող անձրեւք զգալի բարւոքում մը յառաջ բերած են։

— Կ. Պոլսոյ քարտիանց շինութեան խնդիրն Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան խորհրդոյ քննութեան յանձնուած է վերստին։

— Պրուսսոյի Նորընտիր Տէֆթէրտար Խալիտ պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

— Ռուսական դեսպանատան պահակ Թոմսն շրջենաւը Սամսունէն Իզմիր գնացեր է։

— Ցառաջիկայ մայիս ամսոյ մէջ տեղի պիտի ունենայ արուեստեան երկաթուղեայ նարակայոյց կայարանի բացումն ի Սիրքէճի։ Ընկերութեան ընդհ. քարտուղար Պ. Վիէնն էր յատկապէս Կ. Պոլիս պիտի գայ բացման ներկայ գտնուելու։

— Հալէպի մէջ հօր մը եւ նորա որդւոյն կիներն երկուքն ալ յղի լինելով, միեւնոյն ժամուն մէկ մէկ արու զաւակ կը ծնին։ Սոքա մէկ սենեակի մէջ գտնուելով, երբ նորածինները կը լսեն եւ իրենց մարդ կը ներկայացնեն, երկու մայրերը կը շփոթին և չեն կրնար զաւակնին որոշել, վասն զի երկուքն ալ միեւնոյն ձեւով եւ գունով խանձարուրներու մէջ փաթթուած էին։

— Թատերապետ Մանաս էֆէնտի Իզմիր կը գտնուի այս պահուս եւ բանակցութեան մէջ է տեղւոյն Ազգամարտի տնօրինութեան հետ որ կը փափագի երկու ամսուան համար վարձել Բերայի թատերական խումբը։

Տոմարակալութեան, Թուրքերէնի ու առեւտրական Թղթակցութեան հմուտ, և մաքսի վերաբերեալ գործոցութեանց ձեռնհաս երիտասարդ մը, ըստ ամենայնի երաշխաւորեալ, պատրաստ է մայրաքաղաքիս մէջ կամ ի գաւառս պատուաւոր վաճառականի մը քով պաշտօն ընդունիլ։

Դիմել Ա.Բ.Ե.Ա.ի խմբագրատունն։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Ֆրանսական Օպերայի խումբն մաղը գիշեր պիտի ներկայացուցանէ ԲՕՊԼԻ ՍԱՏԱՆԱՑ որուն գլխաւոր դերերը պիտի կատարեն Տիկնայք Ռոգէ և տ Ալզոն եւ Պ. Պ. Ռոգէ, Լամարշ, Լէյտէ եւ Կայեաս։

ԳՐԻԶԼԻՈՅ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պրէզիլիոյ վիճակահանութիւնն օրուան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իր վրայ, սակայն շատ քիչ ժամանակուան համար, որովհետեւ տոմսերը գտնելու մասին ցոյց տրուած փոյթեռանդութենէն դատելով, հաւանական է որ տոմսերն ընդհանուր բոլորովին սպառին։ Մեր չորրորդ երեսին մէջ, տահաւին այսօր ալ կը հրատարակենք այս Վիճակահանութեան վերաբերեալ մանրամասնութիւնները։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.

Պերլին, 25 մարտ

Գերման լրագիրք վերոյիշեալ են յարձակիլ Ֆրանսայի դէմ։

ՍԵՐԲԻԱ. ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ.

Պելկրատ, 25 մարտ

Սերպիոյ և Աւստրիոյ միջեւ զինուորական պայմանագրի մը կնքման լուրը պաշտօնապէս կը հերքուի։

ՌՈՒՍԻԱ. ԵՒ Ա.ՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Լոնտոն, 26 մարտ

Հնդկաստանէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուս զօրաց չարժումներուն պատճառաւ, որք կ'սպառնան Հէրաթի, Ա.Փղանիստանի Էմիրը 10000 նոր զօրք զրկեր է անդ։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ Ի ՄԱՍՈՒԱ.

Հռոմ, 26 մարտ

Մասուայէ առնուած հեռագրի մը նայելով, ճշնէ զօրավարը մերժեր է Ռաս-Ալուլայի յանձնել գրաւի տակ գրուած ուրիշ հրացաններ՝ զորս հարկէ զօրաց սպրդարիները կը պահանջէր՝ ապատ թողու համար զՊ. Սալիմպէնի և նորա ընկերները։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ

Վիէննա, 26 մարտ

Նախարարական շրջաբերական մը կը պատուիրէ Հեռագրոյ Վարչութեան՝ միջոցներ ձեռք առնուլ՝ նոր մարդիկ գտնելու համար հեռագրատանց ցրուիչներուն տեղ, որք կրնան ի դէն կոչուիլ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐՆ ՉԻՄԱՆԴ

Պերլին, 27 մարտ

Վիլհէլմ կայսրը պաղ առած լինելով անկողնոյ կը ծառայէ։ Գիշերը լաւ անցուց, թէեւ մերթ ընդ մերթ ընդոստ արթնցաւ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆՔ

Բարիզ, 27 մարտ

Մադրիտէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, բանակին մէջ հանրապետական գաղափարներ կը ծաւալին ի ձեռն գրգռիչներու, որոցմէ շատեր ձերբակալուեր են ի Մադրիտ, Սեվիլիա, Պարչելոնա և Գատիշէ։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՄՈՒՆՔ

Հռոմ, 25 մարտ

Զրոյց կը պտրտի թէ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպան Պ. Ռատովիճ պիտի յաջորդէ Հռոմի գերմանական դեսպան Պ. Ֆէյտրլի եւ թէ Պուքրէշի գերմանական դեսպան Տր. Պուչ նոյն պաշտօնով Կ. Պոլիս պիտի փոխադրուի։

ՊԱՇՏՊԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 25 մարտ

Մերակայսն ընդունեց դուրսէն եկած արմտեաց մաքսին յաւելումը։

Բարիզ, 26 մարտ

Երեսփոխանաց Ժողովը ընդունեց դուրսէն եկած արջառոց մաքսին յաւելումը։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԱԛԹԷՆՔ, 25 մարտ

Ե.Ե.Փ.Ն.ոյ Ժողով։—Մխանոսի տուրքի վիճակահանութեան առթիւ, ընդդիմադիր երես փոխան Պ. Սոգիրոպուլօ ճարտարօրէն պարսաւեց նախարարութեան ելմտական գործունէութիւնը, մանաւանդ ցոյց տալով մինչ ցարդ ունեցած յոռի արդիւնքներն և զինուորական ծախքերն իջեցնելու պէտքն, և բաւ թէ ելմտացոյցն հաւասարակշռելու է՝ բարձրելով արոց հաւաքման արդի դրութիւնն, և եթէ հարկ է, առժամապէս գաղրեցնելով Պարտուց գլխամասը, ճշդապէս վճարելով հանդերձ տոկոսները։ — Նախարարապետ Պ. Դրիգուբի նշանաւոր առնարանութեամբ մը այսօր հերքեց Պ. Սոգիրոպուլոյի փաստերն։ հաստատեց թէ առաջարկեալ գանձային անօրինութիւնը պիտի հաւասարակշռեն ելմտացոյցն և բարձրացնեն երկրին վարկը։ — պատասխանէ յետոյ իւր հակառակորդաց անմիաբանութիւնը, ցոյց տուաւ իրենց գանձային գրութեան թերութիւնները։ — Պ. Պ. Ռալլի և Սոգիրոպուլօ, պատասխանելով նախարարապետի, երկրին ելմտակ ն յառի կացութիւնը վերագրեցին Պ. Դրիգուբիի վարչութեան։ — Ի վերջոյ, ժողովը 25 ի դէմ 31 ձայնիւ քուէարկեց օրինական ծրագիրը։

ՕՌԻՍՈՒՐՈՏ ԵՒ ԳԷՄԱՐԻՃ

Լոնտոն, 26 մարտ

Օքսֆորտի և Դէմարիճի համալսարանաց տարեկան նաւաշաւը տեղի ունեցաւ այսօր Թամիզ գետին վրայ եւ Դէմարիճ շահեցաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 16 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԴՐՈՅ

3 ամիսեայ մնացորդի վրայ (պանքային)	.....	111 5/8
3 » » » (վճարելի)	.....	111
6 Բարիզի » (պանքային)	.....	22 72 1/2
3 » » » (վճարելի)	.....	22 80

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Մնաց.	Սէրի	14 37
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	14 37
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	14 37
Բարձրագոյն գին	»	14 37
Նուազագոյն »	»	14 35
Կէս օրին	»	14 35

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԲԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	39 8
Այս առաւօտ	39 12
Կէս օր	39 10

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	Սէրի	23 20
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	»	13 30
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	0· 14 37
» 1873)		

Իւնիֆիտ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	.....	83 20
Այս առաւօտ բացուեցաւ	.....	83 20
Կէս օրին	.....	83 20

ԲԱԺԵՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անդ.Լը.	3 25
Գրէտիթ ժէնէրալ	Օտմ. »	6 8
Պանք տը Գոնս	» »	5 5
Սօս. Շանժ է վիլէօր	» »	3 20
Թրամուէյ	» »	290
Ռումելի երկաթուղի	ֆր.	33 3/8
Օտլիկասի տը Բրէսիլիէ	»	—
Բաժնեթղթաց Լաբրիսի	»	75

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	111 10
Թալ իմէրիալ	»	90 28
Ֆրիմիզ	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	10
» արծաթ	»	78
Ցիսորին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 35
Վիէննոյ	»	102 35
Հինգնոյ	»	102 35
Մէքմայիլք	»	98 30
Թասնիֆիէ	»	19 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 26 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլտէ		101 13/16
Օսմ. »	Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 3/8
» »	» գոցուեցաւ	13 3/8
» »	» Ա.	22 1/2
» »	» Բ.	13 3/8
» »	» Գ.	13 3/8
Օթոման 1871		73
Փոխառութիւն 1877		85
Պանք Օթոման		10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873		94
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)		74 1/2
» սանձեր (բրիմիէֆիէ)		97 3/4
Տայրա Սանիէ		72 3/8
Տօմանիսալ (փոխառ. Լաչիլլա)		94 3/4
Հունգարական պարտատոմսեր 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		— —

Վիէննա, 26 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128 10
Օսմանեան երկաթուղի	16 20

Բարիզ, 26 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %		109 40
» » 3 %		80 67 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ		13 50
» » » գոցուեցաւ		13 52 1/2
» » » Բ.		13 80
» » » Գ.		13 50
Օսմանեան երկաթուղի		32 50
» Իէմիրի բաժնեթղթեր		— —
Պանք Օթոման		505
Գրէտիթ Լիոնէ		557 50
» Ֆոնսիէ		1875
Բաժնետոմս Լիոնի		1255
Սուէզի ջրանցք		2046 25
Ռուսական 5 % 1877 ի		100 1/4
Իտալական Ռանթի		97 55
Եգիպտական միացեալ		378 75
Սպանիական (արտաքին)		64 7/8
Բրիտանիէ Թիւրք		342 50
5 % Հելլենական		312 50
Չէք Լոնտրայի վրայ		25 32

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 26 Մարտ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քոնսոլիտէ	— —
Եգիպտական	378 75

ԿՆՈՋ ԾԱԳՈՒՄԸ

Մարդը կապիկէն սերեր է, լա՛ւ. բայց այս նշանաւոր բարեփոխութիւնն ալ իւր մեծագոյն փառքն է վերջապէս։ Սակայն կ'ըսեն մեզ թէ «Աբդի գիտութեան համոզիչ գիւտերը տեսնելով, որոց բոլոր հմտագրութիւնը ցոյց տուին, մէկն ալ չընդդիմաբաներ։ Միայն թէ, իգական գեղանութիւնը լուրջ առարկութիւն մը չէ՞ մնիր, ընտիր ու անտգիւտ գեղանութիւնը կ'ըսեմ ես, մարմնոյ կազմն, որ կը դիտէ զմեզ, զգացումի փափկութիւնն, մտքի նրբութիւնը, հրապոյրն ու բարութիւնը։ Մարելնուգ կ'անցունէ՞ թէ արդի կինն, օրինակի համար ֆրանսուհին, ընդունի որ ծովակատուներու, մարդակապիկներու կամ սորամուտներու հօրեղբօր աղջկէ մը սերեր է։»

Կը պատասխանենք որ եթէ մարդ իւր բուն օյժերուն, իւր մասնական յարմարութիւններուն մնար, հաւանական է որ դեռ կենդանային պատեղէն չելներ բոլորովին, և թէ մանաւանդ կնոջ առաջադիմական միտքն, անոր փափաքներու ազնուութիւնն է, որ զմարդկութիւնը բարձրացուցեր է նոր փափաքներու ազնուութիւնն է, որ զմարդկութիւնը բարձրացուցեր է բնութեան գլուխը։

Աբուն, կապկային ընտանիքներու եւ ընկերութիւններու առեղն, իւր ուժով տիրեր, իրենները պէտքերը հոգացեր, խնամակալ ու պաշտպան եղեր է, անընդհատ դրաղումներ ունեցեր է։ Առտու-իրիկուն, գիշեր-ցորեկ նա է արդէն, որ կը պաշտպանէ, կը հսկէ, բուսական ու կենդանային մնունդ կը մնուցէ, պտուղ քաղելու արշաւանք կ'ընէ, օրսի կենդանիի վրայ կը խուժէ։ Կապիկներու, որպէս մերին կարգի բոլոր կենդանիներու մէջ, մարին ազատ է ընդհանրապէս այս արտաքին աշխատութիւններէն։ իրմէ կ'ուզուի որ արուճակն ու ձագերը միայն խնամէ։ Հետեւաբար, խորհելու ազատ ժամանակ ունի նա։ Կապիկներու, առիւծներու, թռչուններու, մանաւանդ կաթնատուներու մէջ աննչան բան մը չէ այս։ Էգը տունը կը մնայ, եւ որչափ ալ սկզբնական ըլլայ իւր ուղեղը, դարձեալ կը գործէ։ Ինչի՞ վրայ կը խորհի։

Ամուսինի զգացումէն աւելի զարգացած է իւր զգացումը։ մայր է։ Իւր տղաքները ծնելէն ի վեր չարչարեր են զինքը։ Իւր կաթով կը սնուցանէ զանոս։ Կը սիրէ զանոնք։ Իւր գործն է սիրել։ Կապկային ու կենդանական ամենահին ծագումէն ի վեր, այսպէս շինուեր են իւր ուղեղի խցիկները, զգացումի համար ստեղծուեր է, ու զգացումը կ'ապրեցնէ զանոս։ Այս է իւր բնութիւնը, այս է իւր էական հանգամանքը։

Որչափ տարրական ալ ենթադրուի իւր ծագումի մէջ սէրը, փոխարինութեան մէջ կը գտնէ իր կիանքն։ Երբ մայրը կը սիրէ իր զաւակները, կ'ուզէ որ սիրուի անոնցմէ։ խանդաղատանօք կը պաշտպանէ զանոս, ու փորը վտանգի մը առեն իր բաղուկներու մէջ կը վազեն անոնք։ Անկէ կառնուն իրենց առաջին դասերն, անոր կուտան առաջին համբոյրներն։ Երբ կը սիրէ կինն իր ամուսինը, կ'ուզէ որ սիրուի իր ամուսինէն։ արդէն անկարելի կ'երեւի անոր, որ սիրէ ու չսիրուի։ Քիչ մը առաջ կը հարցնէինք թէ ինչի՞ վրայ կը խորհի կինը։ սիրուելու։

Մարդն ամեն առարկայի վրայ կը խորհի։ կրնայ վառասէր ըլլալ, բախտ որոնել, կռուի ու որսի դիմագրաւել, խաղն ու գինիի տալ ինքզինքը, խորին ուսումներով զբաղիլ, գեղական ըլուարճութիւններու յարիլ։ Իր ուղեղն առանձին կերպիւ կազմաւորուած է։ Կապկային նախնիքներու առենի պէս իր առաջին պարտականութիւնը կը թուի նմա հոգալ իր ընտանիքի պէտքերն։ Երբ թերանայ այս բանի մէջ, կ'զգայ որ կը շեղի բնութեան օրէնքներէն։ Ա.ին ալ սիրելու պէտք ունի, բայց այս զգացումով չհամակեր իր կեանքը։

Սիրելու ու սիրուելու համար ծներ է կինն, ու պէտք է որ հաճելի, սիրուն ու հմայիչ ըլլայ։ Իր նախնական գործն ու մտական ձգտումն է այս։ Ա.ն ատենէն որ իւր ուղեղը կրցեր է իւրացնել այս գաղափարն, այսպէս կազմուեր են իւր ուղեղային խցիկները։ Մարդու վրայ տիրել, թեւարկել կ'ուզէ կինն, ու հարիւր հազար տարի է դտնէ, որ այս նպատակի համար կ'աշխատի նա։ Մարդը ջանքեր վատներ է, գիտութիւններ, փիլիսոփայութիւններ, քաղաքական ու զինուորական կառավարութիւններ, արհեստներ, օրէնքներ, վարժարաններ, ճարտարարուեստ հնարեր է։ Կինը տիրող կիրք մը միայն ունեցեր է, սիրուիլ ու տիրել սիրով, յաջողեր է այս բանի մէջ ու իր ոտքերու տակն է այսօր մարդը։ Կենդանիներու մէջ արուճակն է՝ որ աւելի գեղեցիկ, զարդարուն, չքեղ է, աւելի փայլուն իր արտաքին հրապոյրներով։

Համեմատեցէք աքաղաղն հաւի հետ, սիրամարգն ու փասիանն իրենց մարիներու հետ, թռչուններ, միջատներ, չորքոտանիներ, կաթնատուներն, առիւծն իւր մատակի, վագրն իւր էգի հետ, ամեն տեղ արուճակը մարիէն վեր է իւր գեղաշնորհութիւնով։

Մարդկութեան ծագումի առենն ալ այսպէս էր։ վայրենիներու մէջ մարդերն են, որք կը նախշեն զիրենք, իրենց ականջներ, քթեր, բաղուկներ ու պճեղները կը զարդարեն։ Միշտ միևնոյն նպատակին հետեւելով, կինը փոխեց ընութեան ընթացքը։

Մեծ անուշութիւն մը, յանկուցիչ արտայայտութիւն մը ստացան իր աչքերն, իր կլորիկ ծղմերը ճկուն, վերնամարմնի մեղմ ու անգուսային եղան, իր գեմքն ազնիւ, իր մազերը մեռաբային ու երկար, ձեռքերն ու ոտները փոքր, մարմինն վայելչակազմ, և անգալաբար, արշալուսի չողին նման, տիրող ու մեծաչափ երևցաւ նաեւ ցորեկի գեղանութեան մէջ։

Ա.յսնոր կատարելութիւններէն մոգուելով, ամենագեղանիներն ու ամենհրապուրիչները կենակից ընտրեց իրեն մարդը, որք քիչ նախաշնորհուկներէն աւելի մեծարուելով մայր եղան, ու աղջիկներ ծնան, որք նմանօրինակ ներշնչումով մը ընտրուեցան յետոյ։ Մարդկութեան մէջ մարդն է որ կ'ընտրէ, և իգական գեղանութեան ու մարդկային բոլոր գեղանութեան առաջադիմութեան գլխաւոր պատճառն է այս։ Կենդանական թագաւորութեան մէջ արուճակներն են, որք հաճելի ըլլալու փաղանջչանքներ կ'ընեն մարիներուն ու ամենագեղանիներն — ու ամենազօրաւորներն—են, որք կը պահեն ու կը զարգացնեն տեսակը։ Կապիկներու ու վայրենի ցեղերու մէջ ալ այսպէս է։ Մարդկութեան մէջ, կինը կը խնամէ մասնաւորապէս իւր գեղանութիւնը, ու եթէ վերջէն զգեստներ ու նորաձեւութիւններ հնարեց, թաքուն փաղաքշանքի զգացումէ մը ներշնչուելով ըրաւ այս բանն։

Տիրող կրքի մը, նախանձին կ'ընկերանայ կնոջ այս էական գործը—սէրը։ Իշխելու, տիրելու, փայլելու բաղձանքն ու պէտքը, ստուերներու հակառակ, տեսակի առաջադիմութեան ու բարեկեցութեան կը նպաստեն։ Դեղանի կ'ուզէ ըլլալ կինը, սիրուն ամուսին, խորոտ տղաքներ ունենալ, ու իւր ամենաներքին ու ամենաբնական փափաքն է ասիկա, թէ՝ ընդունէ զայն ու թէ չընդունէ, ինքզինքը փայլեցնելու համար ան բաստը կամ բարձր գիրքը կը ղձայ զոր կուտայ իրեն իր ամուսինի պատիւը։ վայելչութեան մէջ մարդն ևս կ'ընտրպուի անոր հետեւիլ, իր կոչտ կողմերը կը հարթէ, իր անձը կը խնամէ, իր միտքը կը նրբացնէ, նոյն ատեն իր սեղանական գլխաւորութիւնը կը պահէ՝ զոր կուտայ իրեն ոյժն, ու իրեն կը վերապահէ իգական ճաշակագիտութենէն եւ չմնալու իր խելքի անդադար ջանացողութիւնն։ Ասկէ կը հետեւի բարքի ամարում, լեզուի բարեփոխութիւն, գեղարուեստի ծնունդ։ Առանց կնոջ ազդեցութեան նկարչութիւն, թատրոն, բանդակագործութիւն, ճարտարապետութիւն, զանազան բնակութիւններու կահաւորում ու զարդարանք, բանաստեղծութիւն, ինչ որ մարդկային գործերու մէջ, մէկ խօսքով, զգացումէ ու ճաշակէ կը ներշնչուի, նախնական վիճակի մը մէջ կը մնար։ Յարաճուն նախանձոտութիւն մը առաջ քշեր է մարդն, ու ամենաբուրչ զգացում մը ստացեր են իւր իմացական կարողութիւնները։

Այս արտաքին յատկութիւններուն, զորս քիչ քիչ ստացեր է իգական յարատեւութիւնը, հաւասար առաջադիմութիւնով ներքին յատկութիւններ յարակցեր են, որք մի և նոյն ծագումն ունին — սիրոյ զգացումը։ Սէր գարձաւ կինը, ամեն վշտակիր արգահատող, խորին անձնուէր եղաւ, ու մարդկութեան բարիքի համար պատրաստ զոհ մը ըրաւ դինքն իր սիրելու պէտքը։ Կատարելատիպ ծարաւ ունի կինը։ ու երբ սիրոյ կամ մայրութեան մէջ չը գտներ իւր հոգեկան աւիւններու գոհացումը, խորհրդակրօնութեան մէջ կը թաղուի ու կը խղդուի, ու ձեռք չը քաշեր իւր փափաքներէն։

Մեր տեսակի բնական և բարոյական առաջադիմութեան ամենակարեւոր մի մասը՝ «մարդկային սեռի աւելի գեղանի կիսուն» կը պարտինք մենք։ Եթէ կապիկներ չենք, կնոջ կը պարտինք աւելի մենք այս բան։ չուզեց ան վիճակի մէջ մնալ նա՝ որի վախճանն էր իր ծանկանքը։

Բան չենք ուզեր որ առհասարութիւն չկայ։ Զնայելով ան ամեն առաջադիմութիւններն որք եղեր են, Եւրոպայի, Ֆրանսայի, նոյն ինքն Բարիզի մէջ մարդ երբեմն գլուխներ կը տեսնէ որք չեն կրնար ուրանալ իրենց ծագումը։ Բայց պէտք է խոստովանիլ որ արական սեռի մէջ կը յաճախեն աւելի այս թերուառ դիմագծութիւններն։ Առանց չափազանց ուշադրութեան ինքնին կը հասկցուի որ ոգեղ ըլլալու իրաւունք ունի դեռ «մարդը»։

Սեռային տարբերութիւնն երջանիկ ազդեցութիւն մը ըրեր է ուրեմն առաջադիմութեան վրայ։ Եթէ ծլումով կամ հերձումով շարունակուէր ըսել էակներու սերմումը՝ ինչպէս եղեր է ամբողջ միլիոն տարիներ առաջին կազմաւորութիւններու մէջ, սեռ չէր ըլլար մեր մարդկային վրայ, և արդի եղածներէն տարբեր կըլլային էակներն ու հիմակուան պէս չէին առաջադիմեր։ Սէր չէր ըլլար ու սէրն է որ գեղանի, վսեմ, ու զուտ ըրեր է ամեն բան։

Մինչ իգական ճաշակագիտութիւնը գեղանութեան, վայելչութեան, նիւթական ու իմացական նրբութեան, լաւ ճաշակի, տղաքներու կրթութեան ու ընտանիքի բարոյական առաջադիմութեան համար կը գործէր, արտաքին արուեստներու, կեանքի պահպանութեան հարկաւոր գործիներու բարելաւութեան համար ալ մարդը կ'աշխատէր, ու այսպէս քիչքիչ ճարտարարուեստը, գիտութիւններն ու արհեստներն ստեղծեց նա։

Լաւ չէ որ կինը մոռնայ դերի մեծութիւնը զոր խաղացեր է ու այն դափնիներէն զրկէ զինք, որոց արժանացեր է իր գործի անհունութիւնով։ Իգական գեղեցկութիւնը դերազանց է արական գեղեցկութենէն։ Կնոջ ջղային դրութիւնը մեղմ ու ներգաչնակ ընար մ'է այր երկնային դաշնակութիւնը դահավիժեցին հին աշխարհն և մարդը բարձրացուցին դէպի կատարելատիպն ու անհունն։ Excelsior, միշտ աւելի՛ վեր, կըսէ յանգերգը։

Դ. ՅԼԱՄՄԱՐԻՈՆ

Թարգմ.

Ց. ՏՈՒՏՈՒԽԵԱՆ

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆԵՐԳՈՒՏ Ա.ԶԳ

ՏՈՒԹԷՕՈ ՀԻԼՆԲԵԱՐՊԷՅԻՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը վերջ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փոխանցուին թեւէ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեան մտած է Եւրոպայի կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւշլիքեան եղրարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամեն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց տեսալ կիրակի օրերը, եւ ամեն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Մկլըզոս փողոց թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անտնտական պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւշլիքեան եղրարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 168։

ՅՈՒՑԱԿ

Վիճակահանութեան Ֆրանքօ հունգարական կենաց անանուն ապահովագրական ընկերութեան, որ տեղի ունեցաւ 1887 յունվար 3 ի Պուտապէշ ընկերութեան կեդրոնատեղին ի ներկայութեան թագաւորական պաշտօնէից։

Ա. 19 թիւեր I. II. III. խարէֆ-յէց որք կը վերաբերին ի դէպ մահու վճարելիք ապահովութեանց, որոց իւրաքանչիւրը չանած են 1000 ֆիորին այն է 100 անգղական ոսկի։

Թիւ վիճակահանութեան	Թիւ մարդկէն
30	10,564
263	460
791	1,775
2,911	4,322
2,953	4,417
3,257	1,428
3,628	10,574
9,016	25,103
12,201	3,697
12,204	3,697
12,456	4,318
14,434	8,358
14,315	9,133
15,008	8,858
15,253	9,759
15,499	10,943
16,815	15,145
17,820	10,752
17,975	15,248

Նաեւ 22 թիւեր V VI VII թարվիֆայից որք կը վերաբերին ի դէպ կենաց վճարելիք ապահովութեան, որոց նոյնպէս իւրաքանչիւրը չանած են 1000 ֆիորին։

Թիւ վիճակահանութեան	Թիւ մարդկէն
1,691	20,681
2,588	17,462
3,086	18,212
3,483	18,815
3,886	19,425
4,233	19,980
4,436	20,559
5,385	22,445
5,928	24,121
6,115	24,699
6,504	23,449
7,943	15,724
8,601	1,182
11,121	10,521
20,246	3,427
21,170	5,772
22,565	10,844
23,035	13,541
25,246	14,566
25,791	9,529
24,455	15,138
24,726	18,291

Այս վերոյիշեալ չանող տոմսակներուն գումարը պիտի վճարուի կամ կեդրոնէն կամ Թուրքիոյ տնօրէնութենէն և կամ զարձակալաց մէջտեղ։ Երբ police ը և նորա դրուած վիճակահանութեան թիւը ներկայացուի ըստ օրինի։

Լիազօր ֆորձակալ	Տնօրէն արեւելքի
Ն. ԵԱԶՃԵԱՆ	ՐԱԲԱՒՈՐ

Կ. Պոլիս, 27 մարտ 1887

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ

Պոլիս. Սարբաճ Համամ փողոց 14

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ ունի Հայերէն, Թուրքերէն և Ֆրանսերէն ԱՄԵՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ, ինչպէս նաեւ թէ ի Պոլիս և թէ ի Վենետիկ, ի Վիէննա, յԵրուսաղեմ և ի Զմիւռնիա ապագրեալ ամեն տեսակ գրեան։

Ցարարերութեան մէջ լինելով Եւրոպիոյ բոլոր գրավաճառաց հետ, գրքերու կամ գպրոցական այլ և այլ պիտոյից համար իրեն տրուած ամէն յանձնարարութիւն ԸՆԴ ՓՈՅԹ կը կատարէ ՃՇԳՌՈՒԹԵԱՄԲ և շատ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ պայմաններով։

Ցանձնարարութիւնք կը հասնին 10 կամ առ առաւելն 13 օր յետոյ։

Գրատունս յանձն կ'առնու 10 ֆր. կամ աւելի արժող իւրաքանչիւր հատոր յանձնել ՀՈՍ նոյն իսկ ՓԱՐԻԶԻ ԳՆՈՎ, առանց ոչնչի յաւելման, իսկ 10 ֆրանկ նուազ արժող իւրաքանչիւր հատոր, ֆրանքը 5 զրշի հաշիւ։

Ա.Զ.Գ

Ժ. Տ. Ծանէթեթոլի դրամատունը կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ Բուսէլիի երկաթուղեայ արժէթղթոց 103 ըդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մարտ 31 ին Արքունի Փողերանոցին մէջ։

550 թիւեր պիտի շահին։

Մեծ ԲԱԺԻՆՔ 600,000, 60,000, 20,000 ֆրանք և այլն։

Որպէս զի ամեն ոք կարենայ փորձել իւր բաղդն, որոշած եմ խիստ զեղչեալ գներով Բուսէլիսեր ծախել, որք մատչելի են ամեն քսակներու։

Այսպէս մէկ ամբողջ տոմսը կը ծախուի 5 զրուշի, մինչդեռ յառաջագոյն կը ծախուէր 7 1/2 ի։ կէս տոմսն 3 զրշ. ի, մէկ քառորդ տոմսն 2 զրուշի։

Շահուց մէկ հինգերորդին իրաւունք ունեցող 50 տոմսն ի միասին կը ծախուի 60 զրուշի, 25 տոմսն ի միասին 30 զրուշի, 10 տոմսն ի միասին 12 զրուշի, 5 տոմսն ի միասին 6 զրուշի։

Այս տոմսերէն ստանալ փափաքողք պարտին ժամանակաւ դիմել իմ գրասենեակս։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է զրկել փոխարժէքը։

Դիմել առ Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Կալաթա, Գոմիսիոն խան, թիւ 18

ՇԱՄԲԱՆԵԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՆՈԼԻ. ԵՒ ՇԱՆՏՈՆԻ

*Այս ամենանշանաւոր և հանրածանօթ գինիներուն մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչ է Պ. Ֆ. Լուի Գոմանտինիէր։ Գնորդք այս կերպիւ կ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ Պրէգիլիոյ

Ի նպաստ ԲԵՐՆԱՄՊՈՒԳՈՅԻ ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ 1871 տեսպ. 28 էն ի վեր ազատ ծնած գերեցց զաւակներուն.

Այս վիճակահանութիւն, 1842 թիւ մանաւոր հրովարտակով արտօնեալ, աշխարհիս ամենէն կարեւոր և ամենէն լաւն է, կը բաղկանայ միայն 200,000 տոմսերէ (1 էն 200,000) որոց 26,180ն անպատճառ պիտի շահին երեք վիճակահանութեանց միջոցին որք պաշտօնապէս տեղի պիտի ունենան ձեռնհաս իշխանութեանց առջեւ։

Վիճակահանութիւնք անպատճառ պիտի կատարուին 1887 մայիս 14 ին, 17 ին, եւ 20 ին

Առաջին վիճակահանութիւն 1887 մայիս 14 ի		Երկրորդ վիճակահանութիւն 1887 մայիս 17 ի		Երրորդ վիճակահանութիւն 1886 մայիս 20 ի	
1 բժն.	250,000 ֆր.	1 բժն.	500,000 ֆր.	1 բժն.	2,500,000 ֆր.
				1 »	250,000 »
1 »	100,000 »	1 »	125,000 »	1 »	125,000 »
				1 »	50,000 »
1 »	50,000 »	1 »	50,000 »	2 »	37,500 »
				4 »	25,000 »
3 »	25,000 »	4 »	25,000 »	2 »	12,500 »
6 »	12,500 »	2 »	12,500 »	10 »	10,000 »
2 »	10,000 »	8 »	15,000 »	20 »	5,000 »
17 »	5,000 »	17 »	5,000 »	30 »	2,000 »
25 »	2,500 »	25 »	2,500 »	60 »	1,250 »
40 »	1,250 »	50 »	1,250 »	99 »	750 »
100 »	500 »	249 »	500 »	200 »	500 »
320 »	250 »	352 »	250 »	523 »	250 »
2000 »	100 »	2000 »	100 »	20000 »	50 »
2516 թիւ	1,097,500 ֆր.	2710 թիւ	1,527,500 ֆր.	20954 թիւ	4,800,000 ֆր.

Շահերը պիտի յանձնուին շահողին բնակարանը

200,000 տոմսերէն 26,840ն անպատճառ պիտի շահին, որով ամէն տոմսակաց դէմ մէկ բաժին շահելու հաւանականութիւն ունի։ Ինչպէս կը տեսնուի, շահելու մեծ հաւանականութիւն կայ։ Մէկ առիթ մ'է այս բաղդը փորձելու և դիւրաւորէ դառնալու համար։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 2,500,000 ՖՐԱՆՔ

Տոմսերը պէտք է գնել առ առաւելն մինչեւ 3/15 ապրիլ 1887

Ամբողջ տոմսին գինն է	100	ֆրանք,	125	տրալար,	116	լէյ,	40 ռուբլի
Կէս տոմսին գինն է	50	»	62·50	»	58	»	20 »
Քառորդ տոմսինը	25	»	31·25	»	29	»	10 »
Մէկ տասներորդ տոմսինը	10	»	12·50	»	11·60	»	4 »
Մէկ քսաներորդ տոմսինը	5	»	6·25	»	5·80	»	2 »

Ամէն ձեւերով եւ հաւասարապէս

Բոլոր տոմսակք առանց բացառութեան պիտի մասնակցին երեք վիճակահանութեանց, որով միակ տոմսակով մը կարելի է երեք բաժին շահիլ։ Երեք վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակը ձրիաբար և պահարանով պիտի ղրկուի ուզողին։ Շահողներուն խնդ պիտի տրուի հեռագրաւ կամ նամակաւ։ Շահերը պիտի վճարուին երբ շահող տոմսերը ներկայացուին. ուստի կը խնդրուի խնամով և անեղծ պահել զայնս։

Այս վիճակահանութիւն երաշխաւորեալ է Պետութենէն։ Շահերը վճարելու սահմանեալ դրամագլուխը դրուած է Պրէգիլիոյ Ազգային Պանքան։ Առաջին տասն բաժինները շահող տասն թիւեր առ առաւելն 1887 մայիս 30ին պիտի հրատարակուին Արեւելեայ լրագիրներուն մէջ։ Երեք վիճակահանութեանց ընդհանուր և պաշտօնական ցուցակը պիտի հրատարակուի Վիէննայի «Մոնիդէօռ տը լա Շանս Իւնիվէռսէլ»ի 1887 յունիս 18ի թիւին մէջ։ Այդ թերթն է Եւրոպիոյ և Ասիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչը։

Գանձապետ Պրէգիլիոյ կայսերական վիճակահանութեանց

ԳՕՄԱՆՏԷՕՌ ԼՈՒԻԶ տէ ԱԼՄԷՅՏԱ

Եւրոպիոյ և Ասիոյ մէջ տոմսերը կարելի է ստանալ Վիէննայի Մոնիդէօռ տը լա Շանս Իւնիվէռսէլ թերթին թղթակիցներէն, ինչպէս և ներկայ շրջաբերականս հրատարակող լրագիրներէն.

Կ. Պոլիս, Նէոլոգոս լրագիր
» Գոնդրանդինոսբոլիս լրագիր
» Իսդէրն էքէնոմ,
Բարաքէթ, Տէյիրմէն խան
» Ն. Գալֆատաս
Իզմիր, Գ. Գ. Վիգոնտ Գարոռալ եւ ընկ.
Գարլսվասի-Սամսա, Գ. Տ. Իսանիսէս
Եանեա, Գ. Գ. Էնֆիէէֆի եղբարք

Լիմասոլ, Սկէնիա լրագիր
Պէյրութ, Գ. Գ. Օ. Տիւբլան եւ ընկ.
Դամասկոս, Գ. Գ. Եանաուսնի եղբարք
Պաթում, Գ. Գ. Սիմէոնիսէա եղբարք
Բանթի, Գ. Տ. Մանոգի
Սոֆիա, Ա. Թանաչոֆ
Փիլիպ, Ռիչար Բէլլէր
Աթէնք, Ռ. Քիրլապիս

Աթէնք, Աէրոբոլոս լրագիր
» Գ. Ժան Գուդէլի
Շերա, Անդրոս լրագիր
» Ֆանոս լրագիր
» Գ. Ժորժ Աւդալիս
Պիւրգոս, Գ. Ժան Եորկաքորուլօ
Բագրաս, Գ. Բ. Ռիկորուլոս
Զանթա, Գ. Գ. Մէրգանի եւ ընկ.

Գորֆու, Գ. Էռուէռա
» Գ. Ալէք. Նէստիւռօ
Գահիրէ, Գ. Ատոլֆ Պաուէր
» Գոսֆոս Էշէքէէն լրագիր
» Գ. Գ. Ֆիսաքէռա եւ Բառոտի
Ալէքսանդրիա, Թէլէկրաֆոս լրագիր
» Գ. Ատոլֆ Պաուէր

Ի Ռումանիա, մեր բոլոր թղթակցաց քով ի Պուքրէշ, Կալաճ, Պրայլա և.այլն. և.այլն։

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն լաւ, ամէն առաջնորդ, ամէն ազատ է

ԴԵՂԱՑԳՈՐԾ Ն. ԹԻՒՈՏՈՐԻՏՏԻՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեղուկը կը պարունակէ խայծղանի և Պօմ որ ձեռի ամէն պինդ և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի՝ կ արթէ, կոկորդ և դիշէն ճանապարհաց հիւանդութեանց համար։ ՅՈՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում ախտաբուժական ուրիշ միջոցներ ի դերեւ ելած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և մզային հանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ գաւաթ ջրի մէջ մէկ խտահուէի կամ ապուրի գըրգալ	Խմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ա ռեն
Որթեան, եռք	Զուտ կամ խառն	Դուրսէն գործածելի
Սպիտակ հոմուռնք	Զուտ կամ խառն	Ներանգութեամբ
Ենչափոգք	Շոգիով տաքցած	Մխելով կամ փոշիացնելով

Ընդհ. գեղրոնատեղի՝ Եդր. գեղարան Ն. Թէօտորիսէ, Բերայի Մեծ փողոց 244։

Կը գտնուի նաեւ Կալաթա, Գասթորիսէի գեղարանը. Պոլիս, Գասապեան գեղարանը։

ԶՈՐ ԲԼԱՔՆԵՐ

ՏՈՔԹՈՐ Տ. ՎԱՆ ՄՈՆՐՔՈՎԷՆԻ

ԱՐԾԱԹԻ ԺԷԼԱԹԻՆՕ ՊՈՒՄԻՒՐՈՎ

Մէն մի տուփի վրայ պէտք է գտնուի Տ. Վ. ՄՈՆՐՔՈՎԷՆԻ անունն և գործարանին այս նշանը.

DVM

Դիմել առ Պ. Էսսեար Ծանոնի, ընդհանուր գործակատար Վ. ՄՈՆՐՔՈՎԷՆԻ գործարանին Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար։

ԱԶԴ

ԱՌ ԼՈՒՍԱԿԱՐԻՉՍ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐՍ

Բոլոր լաւ նիթերու կեղծը կը չինուի

ՏՐ. ՎԱՆ ՄՈՆՐՔՈՎԷՆի չոր բլաքներուն գտած աննման յաջողութեան պատճառաւ, շատեր սկսած են անոնց կեղծերը չինել։ Իրենց ստոր գնէն արդէն կը յայտնուի կեղծ լինելին։

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԻՆ

DVM

ՆԻԹՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԱՓԼՈՐԱԽԵՂԴԸ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻ ՏՈՔԹՈՐ ՔՈՐԱՊԻ ՕՇՈՐԱԿՈՎ

ՔՕՐԱՊԻ ԷԼԷՆԻՆՈՎ

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ԲՈՒԲԷՋԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՆԵՐԿԱՅԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՃԱՌԻՆ

Կեդրոնատեղի ի Կ. Պոլիս, Կեդրոնական գեղարան Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ, 244, Բերայի Մեծ փողոց։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մ-էջին քէոյէն և ցամաքային ապահովագրեան

Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Սատրագրեալս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՃԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունին ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանհայմի ՌԷԱՍԻՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կազմուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ գրամագլուխ մը Ֆր. 15.000.000
Գրեթէ. շրջաբերութեն. հանուած 7.500.000
Պահեստի գրամագլուխ 775.000
Պահեստ ստանձնեալ վճարելիներու և չմեծցուած մասամբ համար 1.750.000

Թերեւն, Մանհայմի Ընդհանուր Ընկերութիւնն ամէն դիւրաւորութիւն կ'ընծայէ յանձնառուներուն, առաջարկեալ, երկարաձգուած են ներքեւեալ կամ սրտածեալ պարագայ ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաեւ մասնակից է «ԱՐԺԷՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԵՒՈՒԹԵԱՆ»
Union pour l'Assurance de Valeurs
և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 ֆրանքի

գրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամէն տեսակ արժէք, արժէթուղթ, կտրոն, պանքնոտս, գոհարեղէն եւ, որք կը գրկուին թղթատարութեան և ուրիշանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմով ընկերութեանց անուանքն ապագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Աւասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵՐՏԱՑ անունները.

Բարիզ	Գոնդուռա տ'Էսքոնդ տը Բառի (Լիմոնտ Կնա Հաուէնդ Պէնգէն և ընկ.
Լոնտոն	Հնդկատանի, Աւստրալիոյ և Զինատանի Պանքա (Աւստրալական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գեղմնական Պանքա
Ամսթերտամ	Ամսթերտամի Պանքա
Անվերսա	Աւեւտրական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսել	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային Հարստութեան
Մանհայմ	Վարկի Հաւեական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտրը
Վիէննա	(Դրէսեր Անդալտ (Աւեւտրական Պանքա Վիէննայի
Բեկերպուրկ	Ժ. Է. Կիւնցպուրկ
Գաբէնհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Հելսինգ	Բոռ. Հոֆֆէր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գոռատեր եղբարք
Պուքրէշ	Իոնեսանիրոյ Պանքա
Աթէնք	Հարստ արուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմանների և գներն յոյժ շահաւէտ։

Գոռոնբէր-Սարիմպէօյ, Հ. Օպէռ, փորձագէտ Վերիսի ասի ծովային գործոց գրասենեակին, Սարնջալը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր գործակատար

Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

PAPIER WLINSI

Վլէնսի թղթին ահագին յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն ծորդաքումները դուրս բաշելու յատկութիւնն ունի։ Առանձնապէս բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տարութեանց, Հարբուխ, Պրոնխիտ, Կոկորդի ցաւ, Ցօդացաւ։ Իւր գործածութիւն չատ պարզ և գիւրին է։ Կը բաւէ միայն անգամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, ժ. Վիսլէն և ընկ., 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուի ամէն դեղատուներ մէջ։

Պահանջել Վլէնսի անուանը։

ՔԱՐԱՏԱՆԻ

ՅՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հէլէ-ոլ, Մէյքրէլ-էմէ և Օռէ-ոյ ԳԼԽ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԲԱՆՈՂ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւավարք
Այա Սոֆիա	3,000	Զէքէ
Աբարան	2,500	Իսմէրլո
Աղաստրա	2,500	Քրուիրշէն
Լազանիա	2,500	Ռուիզ
Մասէռանիա	3,500	Մարէզ
Բաւմէլիա	2,800	Տօթքրեթիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈՒԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՅՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՅՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ տարբ տանի մ'առնէտ կը բանի Լէվէքսուլ և Մէյքրէլ-էմէ գլխ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Մէյսգեալ Նահանգաց Գանատայի ամէն կողմերուն համար, նամանաւանդ Հավանի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին գոմբոյթ մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒ
Թիւ 1 Փիւշիւք Հալա
փաչա խանիս Դպրի
511

ՄԱՍ

ՅՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվէքսուլ և Մէյքրէլ-էմէ գլխ. բանող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանդուլս	4200	Պիթիա	3000
Ֆէրա	4000	Օսպրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէսսէքրիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լօգիս	800
Մակասա	3250	Օրինա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄԱՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ հէլ Մէյքրէլ, Կ. Պոլսոյ և Օռէ-ոյ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Անուանք	2,000	Լէգանդօ	4,500
Ալպանոս	3,000	Մարէնկօ	4,300
Անէմէրս	4,300	Մարատոն	2,500
Ակրէ	3,500	Մէյս	2,000
Գասսանոս	2,200	Նէրոս	2,000
Գրասէս	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլլրտ	2,600	Օրլանոս	3,000
Գարլիքսոս	2,500	Օգրանդօ	4,500
Գամէս	2,100	Օգդէս	2,000
Գոգէս	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոսմ	2,700	Բալէրմն	3,200
Ցիոս	2,500	Բաղդեր	1,700
Տօմիոս	1,800	Գիրգ	2,800
Էրաքս	2,600	Միսպիթ	4,400
Տրագս	2,600	Ռինալոս	3,200
Ֆալկոն	800	Ռօլլս	3,000
Ֆիոս	1,700	Ռոմանս	5,500
Ֆլամինկ	1,600	Ռոմէս	3,500
Կարիէս	5,500	Սալէրնս	4,000
Կիգանս	2,200	Սարֆս	2,000
Կոզս	1,800	Սիլվիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սորէնդս	4,300
Հանկս		Թասսոս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ուիլսոն	3,000
Հիասլիս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիւմպերդ	1,200	Փօլէսս	2,800
Հիոս	2,300	Քանգս	3,600
Քէլոս	2,000	Եէսոս	1600
Քօլիս	2,200	Զէպրա	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	41,0

Գոռէնիս չշոգենաւը, նաւապետ Թրնրը. ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 21ին և ապրիլ 5ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Փիւշիւք Միսլէթ խան Ղալաթիա
514

ՀԱՅԵՆԱՒՕՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԲԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Թուրքիոյ գլխ. կանոնաւորագործ բանող

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաֆրում երթալ ելք յատակիկայ շոգենաւն է լը Մէնրիսի որ մարտ 23 ին Մարսիլիայէն և մարտ 30ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալու ելք յատակիկայ շոգենաւն է Արտիզ։

Ուղեւորք և ապրանք ստանալու համար

Նաւաղնչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԼ ԲՐՈՍՈՒ
Թիւ 17-18 Փիւշիւք Միսլէթ
514 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

ՖԻԼԻՊ. ԼԷՅԼԱՆԴ

ՅՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՅՈԳԵՆԱՒՈՒ

Որ տանի կանոնաւորագործ կը բանի Լէվէքսուլ և Աբէ-Սէլէյ գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալէքերան	2500	Թասմանեան	3700
Ալդասիան	2500	Ցիլանեան	3700
Անամալաբան	2500	Ցիլանեան	3700
Ամֆիոնեան	2500	Իտերիան	3500
Արապիան	3700	Իսլերիան	3500
Գավարիան	6000	Իտրիան	3500
Գուլկարիան	6000	Լէսպիան	2000
Քասթելեան	800	Լիսլերեան	2500
Սարբինեան	2000	Լիսպան	800
Տուրյ	700	Օսորիոյ	700
Էմիրզէն	3700	Բերիան	3800
Ֆարիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերեան	3700	Վիրջինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՅՈՒՆԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 36, 36, Փիւշիւք Միսլէթ խան, Ղալաթիա
Նաւատեղք, Պարոնայք Ֆրէր, Էյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ
Գործակալներնէ
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Գ. Գ. Քարվիր եղբարք
Ալէքսանդրիա, Հ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալտա, Ա. Մ. Մավրոկորատոյ.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորատոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդալ և ընկ.
512

Արտօնատէր Ս. ՅԱՊԵՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳ